

Григорій ШАРІЙ

ГАРТ

M. S.

Григорій ШАРІЙ

ГАРТ

Вибрані твори

Полтава · ТОВ «АСМІ» · 2023

УДК 84 (4Укр-4Пол)6-49
Ш46

Григорій Шарий

Ш46 ГАРТ. Вибрані твори [Текст] : поезія / Шарий Г. – Полтава:
ТОВ «АСМІ», 2023. – 154 с.

ISBN 978-966-182-684-6

В поезії Григорія Шарого чутно голоси минулого у сплетінні з
теперішнім.

Поза увагою автора не залишилися ні звичайнісінькі картини
українських буднів, ні прагнення воскресити пам'ять про історію
народу в наших скам'янілих серцях. Якщо спробувати визначити
суть поезії, то тема – сам автор, сюжет – роздуми над долею Матері-
України, ідея – рух думок, почуттів.

Творчий доробок поета привабить читачів різноманітністю
тематики, оригінальністю стилю, широким жанровим діапазо-
ном.

УДК 84 (4Укр-4Пол)6-49

ISBN 978-966-182-684-6

© Шарий Г., 2023
© ТОВ «АСМІ», 2023

З позицій світла й добра

Важко у мої літа брати гони, зміряні дужими ногами молодих. Важко, а не терпиться поміряти силами високого віку з дужим запальним натхненням. А не буде цього – як в'язати вервечку поколінь, задуманих над одним і тим же: куди йдемо? Чого прагнемо? Хто наші поводири? І чи бачимо всі ми нашу спільну, історично покручену, життєво незглибиму дорогу серця й душі? Пробуємо на це щось відповісти, та язик, не звиклий до щирої правди самозвіту, ще заплітається, ще приховує гірку Істину: погано вчимося у Часу, у Народу (чи інших Народів?), дозволяємо недостойно поводитись нашим скороспілим гетьманам, вождям і вождикам, самі зосятну обираємо не ті віхи й межі... Та чи й не досить цього самоїдства, цієї історичної короткозорості?

Ось така найперша дума-печаль обсідає серце, читаючи поезії Григорія Шарого. Книгу щире, надзвичайно емоційне, всю зіткану з натхнених уривків поглибленого самоаналізу, критичного розмислу над долею Матері-України, нашого народу, над тим, як ростити молоду зміну, що закладати в ній – черствий розрахунок чи теплий струмінь поваги до власних святинь, гонитву за маєтностями чи наповнення душі й серця добірним знанням, з якого виросте справжній громадянин своєї незалежної держави?

Григорій Шарий – селянин за родом своїм і за земним покликанням тонкий лірик степових вітрів й буйноквіту села, поет паруючої землі і високих почуттів, які народжуються під високим селянським небом. Читати його, насолоджуватися його щирим рядком – і цікаво, й корисно, бо так, як пише він, у нас не пише вже ніхто. Тут – безмежна любов поета до життя у всіх його мислимих вимірах, у всіх координатах сумління лю-

дини, села, землі і долі, й вищелюдини, перейнятої чесною тривогою за все, що сталося з нами на переломі двох епох – старій тоталітарної і нової, квазідемократичної, тупо антинародної, знелюдненої до корінної нашої основи. Як позбиткувалися «реформатори» із власного народу – добре читається на сторінках цієї книги. А ще краще прочитуються неспинні хвили муки і тривоги люблячого сина, батька, друга й захисника слабких, пригноблених, незогрітих державною і просто людською ласкою...

Автор багато вже побачив у житті і вклав у свої поетичні рядки. Незрідка навіть відчутна школа Олеся, Тичини, Вороного, Сосюри, їх надчутливість до кожного явища, кожного обличчя. Водночас автор цілком самостійний у пошукові зображальних засобів.

...Щирість, тепло, ніжність, совіслівість, чітке розмежування добра і зла, правди і кривди, друзів і недругів, близьких і далеких – це і є життєва й літературна позиція автора. І за це його слід так само щиро й чесно привітати.

Микола КОСТЕНКО,
член Національної спілки письменників України

Мамин щоденник

Щоденник книжечкою вдітий,
Живе своїм життям святим,
Гідними думами сповитий,
На світ залишений живим

Щоб ми його читачі, знали
Гортали долі сторінки,
Душею й серцем сповідали,
Добро... Та щоб в добрі росли.

1974

Веселий хутір

Веселий хутір у яру!
Не менше сотні хат,
Простягся не на одну версту,
Ліг, мовби покуюнть.

В яру великий є ставок
Верба вербу глядить...
І дітки ловлять карасів
У річечки, що спить.

1975

Рідна земля

Наша рідна земля –
Найдорожча у цілому світі,
Гори й вільні степи,
Тихі села, шумливі міста.
Голубіє у далях,
Ліс пригладжує вітер
Та розпушує ниву рука трударя!

Наша добра земля
Підняла не одне покоління,
Колихала в колисці
Мій народ крізь віки,
Подавала кутю
У розписаній глиняній мисці
І приймала синів,
Вітерцем шепотіла – прости...

І топтали степи
Табунами хозари й клобуки,
І алани, і торки, і вільний, як дим, печеніг!
Набігали, як хмара, великі монголи,
І рубали мечем
Польщаки твій поріг!

Православно злились!
По Сибіру дзвеніли кайдани.
Кому їсти було
Твої щирі великі хліби!
Налітали і гусінню рвали
Твоє серце хрестаті круки!

Наша вільна земля
Ізживе своє панство убоге
І діжде поколінь,
Що піднімуть праматір з колін.
Піднімає в віках
Правду доля на ноги –
Справедливий урок багатьох поколінь!

Ріднокрай

Моя держава – мабуть, не моя...
Моя країна – села на чужині!
Моя земля – руйнована... свята!
Я стану твій в бокатій домовині!

Моя, земля сьогодні і щодень
Вся до колисочки, і ниви, і долини...
Не доведи... Як хочеться пісень!
Блакитна тиша огортає ниви!

В ліс одягну оголені яри...
Плечима-зlidнями, що світять по осонню.
Кривих життів я повалю тини...
І заспівають виселки спросоння!

Садиба – пан із віку постає!
Старезні липи... Здичавілим садом
Озерце кришталево виграє...
А дворище лежить ще давнім ладом.

Широка вулиця, і мальви-дівочки
Шукають погляд – озовися, зглянься.
І хати чепуряться, мов квочки.
І яблуні танцюють тихо вальса.

Мій ріднокрай – на диво світу є
Віночком сіл, мереживом дороги.
Традицій ярмарком... Косою долю зве.
Люби щодень свої низькі пороги!

1985

* * *

Туманом поле оповите...
Як сірим пологом покрите,
У тиші сірій тихо спить.
І соловейко ще мовчить.
Мовчить. Не будить. Підростає
У сні ця нива, мов дитя.
Ось-ось сіріє. Місяць сяє!
Принишкло все... Зійшла зоря!

1986

* * *

Теплі промені сонця весну розбудили сонливу,
Незасіяні ниви знову звуть орачів на поля...
Лови, селянине, мить погожої днини – годину!
Твого поту і серця чекає, оживши, земля.

Ти одінеш її у зелені веселі жупани,
Подаруєш намисто, просякнуте потом доріг,
І розквітне вінок голубими, як небо, садами,
І до сонця здійме виноград свій батіг!

1986

Весна

Весна!
Траву коврами розстеляє,
Вишневим цвітом осипає,
Любов'ю серце огортає, –

Весна!
Шепоче вітер, теплий, ніжний,
Новим життям струмує – сильний!
Грозу засватає – він вільний, –

Весна!
Дівчатко проліски збирає...
Щось тихо в мріях промовляє
І на хлопчину поглядає –

Весна!
Гуляє птаство та щебече,..
Душа буяє, пісню кличе...
Нам доброти й любові зичить.
Весна!

1986

Горевій

Оніпко Оксані Павлівні –
моїй бабусі

1.

Поле... Пустка,
Степ широкий!
Понад яром жінка йде...
Хустка, валянки, торбина,
У візочку щось везе...
...Взяли батька на машину,
Дітки пухлі – ледь живі...
Чоловіка у ряднині закопала на горі...
– Ось у город доберуся.
Біля серця дукачі...
Ох, звеніли на весіллі,
Танцювали на груді...
Танцювали, вигравали,
Дурацюгам рай іде...
Землю дурно роздавали:
«Дармове – то чортове!»
Хрест звалили на церковці,
Клуб, гармошка – нам балет!
В бубон били вечорниці.
Чорт, парторг та «культпросвет»!
П'яндилиги всіх зігнали,
Злидні – всі в більшовики.
У комуни позганяли.
Брать, давить всі мастаки.

2.

Не дійду і ноги терпнуть,
Дітки, дочечко, сини.
Не прийдеться вам доносить
Батька нові чобітки.
Повезу їх... і свитину...

Дідів – батьківський кожух,
Буде сала – чверть, хлібина
Та макухи цілий круг!
Пронесе чекіста мимо...
Не відніме... не здере...
Де б знайти йому чарчину?
Товбратва усе проп'є!

3.

Місто... Вигоном товкучка
Люди чорні... мов мерці!
У кашкетах, – цим – получка:
Вивертайте гаманці!
Обміняла, – є хлібина,
І сальця собі кусок...
Побіжу, моя дитина
Жде хоч крихітки у рот!

4.

Причвалала... ноги в попіл
Стерла все... А в хаті тиш,
Нема діток – гляну докіл.
Де ж поділись?.. Та знайшлись...
Коло ставу...
    Глину їли...
        Полягали... Тихо... Сплять.
    Так горбочками й залякли,
    Як добрались воду брать...
Впала... встала...
    Не кричала...
Попід тином тихо йшла...
    В сімдесятих...
        Хліб і масло діткам в клуночку
        Несла.

5.

Ідуть... Важке чекання...
Гнітять і давить кожний нерв.
Прокручуються всі діяння.
Йде пошук промахів... момент.

І без вини враз винуватий
Був лиш суб'єкт на об'єktiv,
А ракурс вибере фотограф –
Як, з ким, коли і чим ти жив.

Враз подадуть у світлі правих –
Святих, величних і значних!
Малих притоплять і покажуть
Брудних, обпльованих і злих!

Всі біди в них!
Великий гаркне.
А вірні враз на те: «Ату!»
Схвалили, гикнули, зім'яли...

А розібрались – знов не ту...
Тож не брехню, а правду згнули,
Розкріпили на малий шмат,
Зліпили... Важко раз зітхнули,
Перехрестились... інших брать.

Всі біди в них!
Великий гаркне.
А вірні враз на те: «Ату!»
Схвалили, гикнули, зім'яли...

А розібрались – знов не ту...
Тож не брехню, а правду згнули,
Розкріпили на малий шмат,
Зліпили... Важко раз зітхнули,
Перехрестились... інших брать.

6.

Тема війни – велика...
Скільки людей. – Роки...
Тема війни – незнана...
Знана – не для казни.

Тема війни – народна.
Тема війни – держав.
Тема війни – дитини.
Тема й для тих, хто здав...

Правда одна! Не знаю...
У кожного – то своє...
Мати дитя шукає,
Жде, виглядає, зве...

Її Перемога – горе...
Її Перемога – біда...
А для держави знову
Грім перемог – ура!

У парадах підбором лупимо.
Помира без куска в селі.
Ветеран! А медалі?
А медалі – в старім відрі...

Емальована цеберка.
Вщент заповнена за роки,
У 65-м уперше
Нагадали нам – перемогли!

7.

Війна! Дим пеленає очі.
Встає земля на диби – ворона!
Прикрить від ворога синочка хоче...
Та зупинить кривавії жнива.

Війна! А хлопців гоном, гоном...
У ями скопом, комісарів вряд,
І небо, поле... за колючим дротом.
Чому? Питає брата...
                            менший брат!

Війна! Дорога, у пояс грязюка,
Кругом горить і небо, і земля!
А серце – аж у горлі стука.
Яка важка дорога, ой важка!

Війна! Атака...
                            Одному із сотні
Дійти свяtilось, гине й німчура.
Дайош Європу! Відкривай ворота!
Міняє «зірка» на стіні «хреста»!

Війна! Кінець!
Велика Перемога!
Весна квітує! Радість – ось вона!
Спішать дядьки із поїзда додому!
Біжать!
Безбатченки – їх майже пів села...

8.

Нас нема, не шукайте, годі!
Пізнi сльози, вже не про нас!
Запізнілі ідуть обози –
Здравних почестей тулумбас!

Призивали, сажали, гнали.
Уперед, вперед – і враз
Забували, про нас забували –
В історій статист на час!

Ми вставляли в атаку зі страхом,
Хоч вросали до рук... в землі...
І під танк ми, як сніп, лягали.
Нас вбивали чужі й свої!

Ми не знали, чому і за що...
І які нам дадуть ордени.
Ми до одного за онуків
Переможено полягли.

Руки дерев обнімуть
Нас, заритих у ранах землі.
Замість нас прилетять додому
Тихо-тихо ключем журавлі!

9.

Біле, як полотном перебинтоване чоло...
Хлопцю двадцять – сивина!
Посивів на війні у вісімнадцять,
Зима на скронях інеєм зійшла,
Пінські болота, зееловська висота.
Батальйонні, полкові та армійські
госпіталя.
Довічну перев'язку залишила на ранах
душі війна!
Тікав на фронт... від себе...
Розмова чомусь не та...
Війна у нього... Своя... Для нас зовсім чужа!
Ціна війни, хто каже – гріш ціна?
Правда стала раною.
забинтована не зажила...

10.

За Родіну! Не красну, а іржаву!..
За Родіну! Що положила нас...
Іржава кров стікала у канави,
А ми в атаку... смертники нараз!

Нема святіше, ніж давити фріца...
Тепер словами, та горілки жаль.
Шашлик, футбол, та тихо заспіваєм...
За наш, за твій, хоч і не добрий, край!

Сто п'ятдесят – давай, нема здоров'я більше!
Уріж, братва, і надави, гармонь!
Чи бачив ти хоч раз живого німця?..
Чи йшов в атаку голіруч в огонь?

Медалі де? Та діти розгубили!
Чи я їх зроду-віку одягав,
Що згадувать – і били, і душили?
Лягало стільки, краще вже мовчать!

А день прожить війни, і то багато...
Не брав трофеї – вбитому нащо?
Хоч пожили в прусаків – гамазеї,
Паштет, ковбаси, пиво теж було!

Закуриш? Ні! У мене груди пічка,
Кури смолу, не візьме вже ніщо!
Давай сто грамів. Дурачкам получка.
Здоров'я, хлопці! Без нього – ви ніхто!

Війна усіх понахилила до долу!
Хто грабувать, хто воювать, а хто тікать!
У поліцаї все лайно побігло...
Ледь-ледь не щастя – Гітлера стрічать!

Яке підпілля? Їх здали до ранку!
Забрали всіх, всі сім'ї до ноги...
Свої старалися манкурти, 30 поліцаїв,
Два лиш німця і 22 сільгоспдвори.

В Німеччину спочатку їхали, аж бігли!
То вже по тому... сала залили!
Фанфари, мітинг... Звикли при братах...
Хоч пожили, як люди, у австрійців...
В союзі зона рік – арбайтен п'ятдесят!

Під осінь німці клич дали – кожухи!
Ганс замерзав – в Москві йому гаки!
Знесли за дань – три плани – от паскуди!
Служили б чорту – де б його знайти?

Робили кріпко, де вже тим колгоспам!
Зорали все... посіяли... Ого!
Десятихатками робили – крали? Дзуськи –
Бо на могилі сторож – жде свого!

Простенький сторож – шибениця гарна!
Петля... Полями мак, баштан!
Самі себе при німцях поганяли...
Іржаві люди... Точений казан...

У 43-м наші наступали!
Набрали хлопців – тисячу з села!
Як, кажете, із німцем воювали?
Їх вибили за день біля Дніпра!

На трьох берданка, а кому й граната!
Плоти, лодки, а більше сам пливи!
В атаки їх свідомо посилали...
Під німцем ми шпіонами були!

Так і живем, ех! Не тих війна забрала!
Забрала кращих – вижив лиш обоз!
Глухі, німі та рідні поганяли,
Що поганяють наш народ, як скот!

Не виглядять... хоч ти й вереміяка!
Не проб'ємось. Куди там... хоч мовчи!
За Родіну! Іржава, мать...

Пішли на мітинг!

Прийнято! Пішли.

11.

Зійшлись у парк.
Когось і довели – це ветерани!
Тут мої дядьки!
Хто рядом, а кого вписали в обеліск...
Стоять дядьки, хто плаче, хто без сліз!
Та далека і близька весна,
Ужинок їм сірезний постелила,
І за перемогу – їх ціна.

На свято травень їм не обрядила.
Війні не дарував вірші,
Не писав хвали війні ані рядочка,
Не будуть переможні дати
Похвальбою внуків переможців!
Дарую вірші героям,
Народу – герою, солдату в віках!
Ветерану війни – переможцю!
Гімн проспівую в віршах!

12.

В перемогу віримо все менше,
Діти переможців – гірш рабів...
На металобрухт здають патрони,
«Тягнуть» дріт із точених стволів.
Ветерани «кітель» не вдягають,
Криючись, розпродують медалі,
У колонах стяг не піднімають.
Внуки в ложці лиш тримають сталь.
Долю завойовану у волю
Перелить та в душу Бог нам дай!
Щит і меч нагострені до бою...
На! Синок, тримай, не випускай!
Патріот, що садить деревину,
Патріот працює день у день!
Хліб в коморі, діти множать днину!
Гімн у душу, пісня всіх пісень!
Синьо-жовті тільки небо й поле...
Ми ж бо білі та червоні є...
Нація не ділить спільне горе...
Нація не молить кращу долю...
Нація сама себе кує!

1986–2000

ВОЖДЬ

Із нього зробили ідола
І нам чомусь Бог послав...
Чергова омана звабила,
Гріхом окутаний край!
Люди в кирзакі втопані,
                                підперзані батогом,
У пекло попхалися,
                                вервечкою-мотузком.
Включилося колесо самознищення,
                                за рядом ряд,
Убивці в убієнні рвалися,
                                гнані вперед-назад!
Режими билися, нищились!
                                Пекло було на цім!
Фашистські зухвалі виродки
                                гнали людей у бій!
У морі сліз топилися,
                                та чіплялися за береги,
Пам'ять і влада – все ж таки випала
                                із старечої руки.
Залишилася статистика,
                                правда у них – своя,
Заганяють у пам'ятник,
                                сувенірами на віка!
Значки, медалі, тарілочки,
                                на плакат – старика!
Що ж душа його відає,
                                де шукає своє каяття?

1988

Осіннє

На землі прокинувся вечір-сіромаха!
Осінь золотаво запліта туман!
Щось комусь курличе перелітна птаха!
Перекотиполе котиться, мов пан!

Враз заплакав дощик, – сіється дрібненько,
І освяту робить ниви – орачам
Лист зліта останній – укрива блаженько
Узбіччя дороги вмощені грудням.

1989

Палачі в героях

І натравили брата на брата,
На батька син підняв топір.
А ті, хто звів народ на бійню,
Свердлов, Денікін – той герой!

За землю й волю бий багатих,
Хто як домігся, Бог пойме!
Ламать не строїть – перебрали,
Судили пленумом усе!

А ще на поминках сміялись,
У свято горе одягли.
На місці храмів ми купались,
Плакатом небо стерегли!

Квітками землю усипали.
Чи ж димом пахне «Біломор»?
У кітелі народолюбець
Великий Сталін – Бог, герой!

Прокляття всім, хто хоч краплину
Пролив святу народну кров!
Анафема! Зітрися, пам'ять!
Навіки згинь, палач-герой!

1989

Триптих історії

УЧОРА

Минуле...
Темними плямами п'яних проваль...
Розбитими узбіччями розкаянь
Грабаркою-труповозкою тягнеться
По десятиліттях зізнань.
Виблискує гладенькою бруківкою
Принижень-докорів...
Чому?
Більшовицький терор...
Ниці інстинкти злиднів розуму
Переросли у віковичний позор,
Навік споганив синам історію...
Як могли братовбивців шанувать героями?
Комуністичним дурманом споєні,
Добровільно віддавши край,
Все, що було надбано, зорано,
Дідівське – за всесвітній рай!

СЬОГОДНІ

В часи Тараса продажна каса...
Була малою, – за гріш душа!
За шмат гнилої не треба волі,
Вареник гірший за калача?..
І знов оголошені
Вже перші названі!
Продали голос – за той же гріш...
Ждуть копійчку від москалика,
Маслечка у пісний куліш!

ЗАВТРА

Віриться... Читаючи «стіннівки» між рядків...
В дітей не скроїмо ми рабські душі,
У вільнім краї буде вільний дім...
Не будуть внуки десь мотать онучі!
І раб по Волі покуштує хліб.
Захоче син пошанувати матір.
І разом вигребем свій власний хлів.
Наловить карасів хазяйський ятір.

1990

Дочці

Обнімаю тата і цілую...
І сміюсь, і плачу, і радію,
Люб'язні свої плекаю мрії
І несу з собою скрізь надію.
Затріпоче серце – забоюся...
А чи все ж я так зробила тату?
Щось немає? Ні, я обійдуся,
Адже всі у нас живуть так само!
Скромність пересипана таланом?
Дай же, Боже, знати щастя в долі,
Не поруш світ серденько обманом,
Не завдай дитині моїй болю.

1991

93-й

– Ми за незалежність!
Рвонемо в посли!
Схоже, у Марокко купимо ослів!
Отже, нас чекає Африка – це клас!
І Європа знає трішечки про нас...
Мантії натягнем... Дачку за бугром!
Що, немає флоту? Зброю продамо...
Будемо нейтральні, позаблочні, от!
Не потрібна зброя, мирний наш народ!
Гвардія державна волю захистить!
А народ не пнеться, і кому ж робить?
За державу вільну буде хто страждать?
Ждали незалежність – хліб не виглядять!
А тепер ми вільні, і від пенсій теж!
А свободі слова в нас немає меж...
Так! Ми – за державу! За свої стяги!
І за небо синє і свої хліби...
Та недаром кажуть, що до булави,
Ех, зачіски мало – дай Бог голови.

1993

* * *

*В. Стусу,
В. Симоненку*

Читаю і плачу... О сльози мої...
Писали... писали святі Василі!
Як Вас затравили падлюки страшні!
Свої-то манкурти і зараз свої...

З жандармів – в прем'єри, з лакуз – в буржуї,
З бюро – в президенти, з служак – у вожді!
Ті ж хлопці при владі... Дебелі, свої.
Синам – на століття, людей – у раби.

І пить перестали, жаль гроші лишать...
Пожить би побільше – пожирувать.
Ось вимре народик, простори берем –
І рідну земельку в карман загребем!

А темне як нічка режимне нутро...
Прикрили словами: за волю – кіно!
Мережками вкрились – блакить, золоті.
Слова підбирають красиві нові...

А вибори купим – народ весь за нас!
Комп'ютер, солярка і буде вам газ!

Із ніг аж впадає сільський писарчук,
Прикуплений братці – довірений друг!
Що голос – то доляр, що голос – то два.
А пан волосний главі підвива...

Ось наш депутатик, розумний такий!
Хоч бачим ріденько – зате дорогий!
Гаранта обрали, гаранті кругом...
Народ гарантовано їстиме жом!

Народ гарантовано має поля...
Жаль, вовчик поцупив останнє теля!
Пшеничку посієш – коріння копай.
Буряк приростає, ти колос чекай.

Ми сіємо, жнемо і робим, щоб жить!
Та статків хватає лиш Бога молити!
Святків вам побільше. Горілку жени!
Не думай багато. Вірші не пиши!

Нам совість би чесну, життя без брехні!
Учили-молили мої Василі.
Радійте та й годі, святі Василі.
Читають Вас люди, друкують «свої»!

1994

Перелицьованим...

У світлу пам'ять виплюнем брехню,
Хто були, хто є і що творили...
Обілуєм власну страмоту:
«Ми ж тоді насильно все робили!»
Ми ходили стрійно у рядах...
По вказівці плани в строк давали,
Брязкальця медалей вірний шлях.
За вождів і душі вигризали,
А тепер ми інші, ми не ті...
Чітко Попандопало затямив...
До корита підуть тільки ті,
Що привіси й сало обіцяють!
Політичних поглядів катма,
Бродять у краватках при всіх владах...
Знову селянина оббира
Той же вождь в усіх народних радах!
«Перший» був при партії в біді...
За столом, – насильно, – у кайданах!
Він шагав босоніж по стерні.
В боротьбі за край життя обранив!
Наче плуга перли не воли...
А оті, що поруч з прапорами,
Так і зараз спереду вони...
Все плавуче дійсно зверху плава!
Жоден тракторист не доробив,
Жоден, хто на полі вік згинався...
Пенсії в селі не накопив,
Та на той світ швидко перебрався...
А писаки вічні, як життя...
Язиком каміння не вергати,
Та не буде їхне каяття
Нас до правди завтра повертати!
Продадуть за гріш усе – гляди!
Узаконять вірне беззаконня...
Злидні обцяцьковують в сади!
Стежку в рай пропишуть нам спросоння...
Стидно батьку на брехні сидіть,
Будем мужні, не купимось на воду!
Самогонку власну краще пить...
Завоюй хоч раз в житті свободу!

1994

Ранок

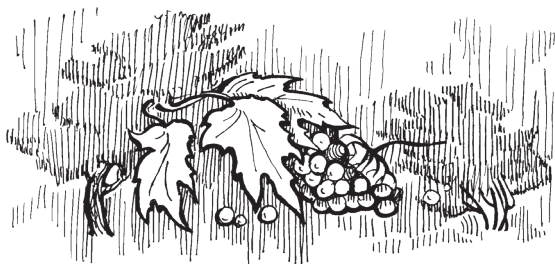

Черговий день проснувся, народивсь...
Змива сонливість теплою росою,
І явір до калини нахилився –
Шепоче, гладить гілкою важкою.

Калина в копанці водичку набира.
І посміхається в дзеркальнім плесі...
А явір колихається, чека:
Загляне в вічі і йому принцеса!

Ось сонечко зігріє пелюстки!
Підійметься голівок цвіт до неба!
І явір ошчасливлений сповна...
Повірить в свою звабу – частку неба!

1995

Хатнище в Рашівці

Шукає погляд рідноту у ярі,
Село лежить, мов стомлений козак.
Лісок кожухом узбіч огортає,
Китайки пояс – виграє рівчак.

Хатини посірілі з сивиною...
Повицвітали радісні двори.
Дитячий щебет – десь в душі луною...
Яскраві розлетілись кольори...

Лиш купка глини, де старезна хата,
Здичіла слива костуром маха.
Киває гіллям – на дорогу, мила,
Хазяйські руки марно вигляда.

Ось мальва рветься – дівкою з полону,
І крізь бур'ян листками пута рве.
Барвінок тішиться – лежить розлого,
Його буття лиш тишу вічно зве.

Олтар вгорі на покуті пристроївсь...
Хрести похилені у траурі стоять...
Говіють, зморені, на чатах роки-долі.
Обіди-поминки, щорік їм виглядять.

Дріма кленок, схилився край дороги,
Все гладить листям зачіску трави.
Згадаєш свіжі стругані пороги.
Згинають, брате, до трави роки!

Схиляють нас додолу роки-кроки.
Ступнеш назад – немає вороття.
Гукають з-за вугла шкільні уроки,
Щодень спливає долею життя...

1995

Рушник

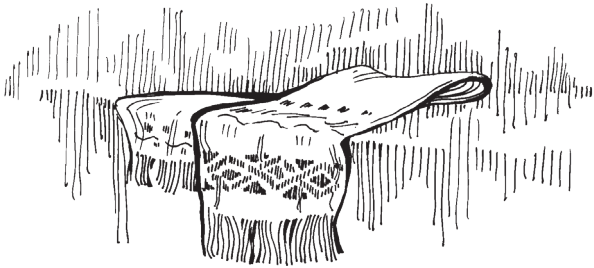

Подаруй мені, сестро, рушник,
Що вже вишитий долі нитками:
Чорне, синє, у хрестик, стьожки,
Гладдю квіти земля вишиває...

Подаруй мені, сестро, рушник,
Я його від усіх заховаю,
На мережках далекі стежки
Для своєї душі пригадаю.
Подаруй мені, сестро, рушник,
Розквітчаний барвами літа.
Полотняна дорога життя
Щирим серцем твоїм оповита.

Подаруй мені, сестро, рушник,
Як частиночку рідного дому.
Подаруй мені, сестро, рушник!
Моя доля спочине на ньому!

1996

Побратимам

На роки-кроки дивлюся-гнуся,
Хтось та гатки мостив...
Хтось та й підтримав – з возу не скинув,
А допоміг, захистив...

Жаль розриває, біль душу крає...
Перші пішли з життя...
Вірні та добрі, сильні, хоробрі,
Важче без вас це буття...

Знову не знайдеш – каші не звариш,
Чаша у нас одна...
І по краплині – серце дитині,
Ми віддамо сповна!

Низько вклонюся – не покорюся!
Ваші руки в руці моїй.
Виграєм диво... суддів на мило...
Знову за нами бій!

Буду служити – Бога молити,
Кожному з вас – весь час,
Буду мостити – ями гатити,
До нашого щастя шлях!

1996

Семену Антонцю

Хліб поцілую,
Завдячу Богу і твоїм рукам,
Мій дорогий, мій рідний хліборобе...
Честь віддам...
Які поклони нам тобі відбити,
Чим відповісти, як заплатити
За те, що ти подарував?
Здоров'я, душу, сили
У колос вижав до краплини
І в землю ліг, щоб знову дати сили
Новим росткам!
Степи, поля, долини...
Спасибі, Люди... Скрізь по Україні –
Мов мурашки – щоденно, щогодини,
Через роботу, руки, мозолі...
Будують хлібом щастя на землі,
На нашій милій, добрій стороні,
На Україні!

1997

Слово батька

На праотчій землі, біля щирих людей
Всі за руки – і серцем і духом...
Пісня – наша душа. Тут твоя сторона,
Ти, дитино, батьків своїх слухай.
Ось чорніє рілля. Половіють хліба.
Глина в горщик зроста через руки.
Гладить Ворскла млина. Ніжно тулиться дна
І несе нам то радість, то муки.
Сливи – сушка в печі. Час – кисллиці мені.
Пай припав-перепав. Щастя в полі.
Та межа на межі. Більш доріг, ніж землі...
Бійся торби у чорному полі!
Тільки мудрість людська,
Що свята, мов земля,
Нас триматиме в колі людському.
Недалеко ходи. Доля кругла твоя,
Ближче буде вертатись додому!

1997

Любов

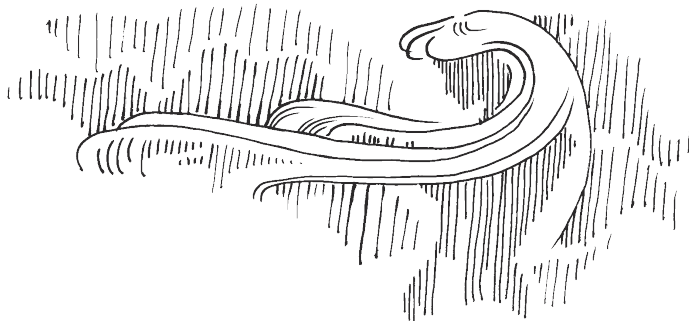

Під нами зелень – далечінь. Долина долом...
І небокраєм височінь співає хором.
А скраю степом – колоски, мов сплять, в покосах.
Я обійму тебе, мов тінь, залишусь в косах.

З тобою, де б ти не була, душею в'юся,
Співаю, ніжно говорю, в цілунок рвуся.
Я навіть більше ніж люблю! Люблю й любити!
Я навіть більш ніж обніму. У стан мов влитий!

І зійде зірочка ясна – то твої очі...
З душею стрінеться душа – то темні ночі!
Проснеться ранок золотий – туманом поле.
Росою вмийуться серця – кохайся, доле!

1999

Вереміякам

Гей, вереміяка, – козак молоденький,
Гей, вереміяка, – дядько не старий!
Гей, вереміяка, – їдуть козаченьки,
Де Дніпро і кручі, край наш дорогий!

Землю відстояли. Польщаків зламали!
І татар з турчином гнали-гнали геть!
За братів побитих, за дітей сиріток,
Та за рідну землю – шаблі брали верх!

Нас топтали рідні, добрі москаленки,
Хоронили з кіньми, шведові на зло!
Гнали по сибірах красні козаченьки –
Вижили ми, браття, всім смертям назло!

Гей, вереміяка, – хлопець молоденький,
Гей, вереміяка, – дядько не старий...
Полям, полям, полям їдуть козаченьки,
А за ними спіє колос золотий.

Ось земля і люди, золотії ниви!
Голубінь небесна – стелиться туман!
Ми Україні милій віддамо всі сили!
І розквітне колос, де росте бур'ян.

1998

* * *

Любові море – це краплина,
Джерельце ніжне з-під листка...
Ступнеш ногою – враз немає!
І не шукай. Зійшла вода...
Воно в душі лиш розіллється,
Затопить все по небокрай!
Мов хвиля морем пронесеться –
Цілує берег водограй!
Цілує ніжно та ласкає,
Любовно пестить береги.
Калина цвітом їх квітчає!
Знайди... Повір... Пізнай... Люби...

2000

* * *

На порозі весна...
І без черги неспинно та скоро...
Талих вод чистота
Розмиває льодові гатки.

На порозі весна
Відкриває нам сонячні двері.
Теплий вітер надій
Нам шепоче: до щастя лети!

Я увірую в піст.
Для своєї душі молодії...
В споконвічну замріяну мрію – спаси!
Побудую наш міст
Між землею і Богом.
І молю для душі лиш одного: твори!

1999

Звертання у віки

В майбутньому тисячолітті,
На зламі декількох століть...
Дай, Боже, нам усім тут сили
Земельку рідну обігрить.

Хліба у нас стоять стіною,
Колосся гнеться від ваги,
Рілля чорніє ген-ген долом!
Та килим жита на горі!

І збіжжя повнії засіки
Сплять короваєм на столі.
Сміються та радіють діти,
Мов медом мазані млинці!

І пісня перелетється краєм!
Нам щастя у віках молю.
Радіє світом, небокраєм
Нам сонця день, віта добро!

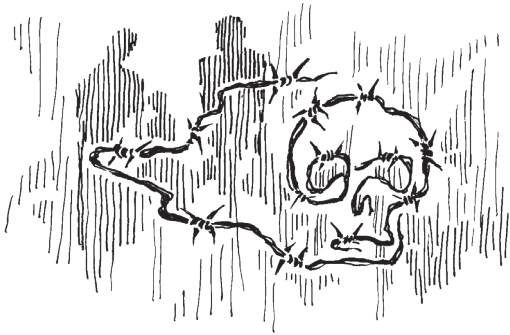
1999

За Україну

Мов перед боєм за любов!
Мов перед смертю за онуків...
Піднять стакан, хай сяє знов
Удачі зірка нам навпроти!
Нехай замріяні світи
Відкриють нам свої ворота...
Дай, Боже, сили, щоб дійти –
Знайти свій шлях серед болота...
Пройти й зійти на ешафот,
Покласти душу під сокиру,
Віддати останнє за народ,
Вказавши шлях дочці і сину!
Наснаги давши їм та сил
Перебороть лиху годину.
Душею, серцем, міццю сил
Піднять з руїни Україну!

1999

Народе мій!

Народе мій!
Великий, вічний, добрий!
З землею ти зріднивсь,
що рук твоїх дитя...
Страшне сторіччя вистояв,
бо гордий,
До сонця потяг не вбива пільма!
Відкарбував історії сторінку,
Вписавши кров'ю гідні нас рядки,
Піднісши крізь сторіччя в небо – жінку!
Пройшовши Крути, Бабин Яр та Соловки!
І мову викохав,
мов дівчину медову!
Джерельно-чисту, лагідко-гнучку!
Скрізь оживля велике слово – волю!
За нашу долю – гідну боротьбу!
Десятки літ дивлюся як у воду!
Гадав та звав, щоб вигадки збулись.
Хоч знав, що поводитир не знайде броду,
Душа в пільмі, мов небо для сліпих!
Блажен дитя не відає, не знає!
Блажен і люд, що виплекавсь рабом,
Та поводитир, що вигоном кружляє,
Не доведе знедолений народ!
Народе! Вірю в розум твій!
Кохуюся у мові!
Купаюся в джерелах історії землі!
Життя хвилину, кожен подих долі.
Я віддаю, народе мій, тобі!

2000

* * *

Подніпровські села,
Кучугури в морі,
Береги крутії,
Синя височінь!
Степ та яр глибокий,
То душі оселя.
Та обривом берег –
Книга від віків!

Знову думками лину
Понад чорним полем,
Стану на Пивисі,
Заболить душа...
З вітром обнімуся
І землі вклонюся,
Що село в долонях
Ніжно зігрів!

Не журися, земле,
Рідна наша доле!
Тут черпаєм соки,
Силу праотців!
І постанем міцно,
І плечима кріпко
Україну добру
Здвигнем для віків!

2000

* * *

Тікай, осо, з цієї вже оселі.
Не те що осам, людям тут не жить.
Думки тут роєм в'ються невеселі,
Життя джмелем тут, віриш, не дзвенить!
Стоїть тут доля майже на порозі,
Зібралось життя нас тихо залишать,
І в двері стукають провісники крилаті,
Рахунки ждуть – готові показати!
На ярмарці життя всі ціни – часу подих!
Валюти нашої аж надто курс малий!
Ловіте дні і кожну мить, і дотик,
Бо кожен крок, повірте, дорогий!

2000

Глає батюшки

Землю в акт не заженеш
Попри всі вказівки.
Кругом поля танець тнеш,
Яко біля дівки...

Гнат колінця викида,
Кум: «Дайош оренду!»
Сам на призьбі возсіда,
Все по документу...

З голови питать пішли
Про майно, пшеницю...
Будем пить не молоко...
Краще газ-водицю!

Голосуйте: «Скот здамо...
На ремонт сараю.
Подорожчає майно.
Брухт – є гарант паю!»

Пай звалили на причеп...
«Продамо ракушку...»
А з водою вийшов грець –
Знов взяли на пушку...

Думав той, а вийшов цей:
Гріх, брат, і казати...
Знов привезено портфель,
Знов наймитувати...

По комп'ютеру у клас
Хоч дітей і катма,
Проведу усім вам газ,
Лиш в оренду – рахма!

«Зоремо усе кругом...
Нащо вам корови?
Ми оренду вам дайом –
Будуть денег гори!»

Десять років – там продать
Землю зсудим радо!
Кріпаки ні дать, ні взять –
Думай кріпко, чадо!

2001

Товаришу

Замало у віршах писати про хату!
Про рідне село, що жило – аж гуло.
Нам землю трудами та потом вдобряти.
Душею і серцем теплити – село!

Нам воля у полі ще хліб добуває,
Дитині в долоні несе молоко.
Без хліба в засіках держави немає!
Без діток у хаті – вмирає село!

Майбутнє оцінить твої всі потуги,
В дитині озветься закладений рай!
За руки, за буки, за стан, за чепіги –
Несись швидше вітру. Лови небокрай!

А в бубон заграєм на призьбі у хаті,
Коли подолаєм руїни смітник.
Коли, мов мотузку, всі жили зсукаєм,
За руки до купи – бджіл теплий рійник.

Молодка – мов матка, діток купочками.
Медові бочками то будуть часи.
І прийдем до мами, покажемо з вами
Млинкові – на плечах ми вітру знайшли!

На покуті разом, святись з образами,
На Бога надійся, та сам не зівай.
Дитину, як Бога, – майбутнє за нами –
Вчи кожну хвилину – надію плекай!

2001

Обрали виборних...

У вірність вірую своєю міркою...
До дядька чесності топчу стезю...
Доходжу розумом... гіркою правдою...
Відкрию очі – зітру сльозу...
І знову взувані в постולי стоптані...
Купили прощених за два гроша...
Авжеж, зворовані вернули грошики,
Обрали рабики собі панка...
Не стануть волики у пущі зубрами,
Солому точену їм подають,
У рало впряжені мажари важені,
Під гору цобики... хай хоч не б'ють!
У бізнес включені місцеві вибори...
Раз у чотири... цю квітку взять –
Агітку милую – в цигарку скручену...
Хоч за копійчку себе продать!
Поляки – шелягом і турки – атласом...
Кацапи – золотом, козак не брав...
А як не встояли, то заарканили.
Пропали з голоду – хохол мовчав...
Французи – німця, поляки – шведа,
Євреї – турка в парламент – раз!
Не тут родився, не знає мови...
Зато концертик був напоказ!
Тепер ви хвалитесь – той дав, щоб вибрали...
А ще ковбаси усім возив...
Подарки торбами, солярку бочками,
Олію річками – мов воду лив!
Очечки разові, концертик джазовий:
У бубон вдарили – на дурака!
А попід вікнами послали вчителя
Безправність злиднями за руб ганять...
Життя по Біблії... Надії марнії...
В пустелі воджені по сорок літ...
Вже десять сходжено... блаженних меншає.
За сорок вольнії відкриють світ!

2001

Кохання

Я не можу бачити нікого,
Крім очей твоїх, розмаю кіс!
Ти така вродлива, що для мене
На тобі зійшовся білий світ!

Ой дівчино, серденько маленьке...
Зіронькою ти прилинеш в ніч!
Ясні очка, личенько рідненьке...
Та чи знаєш ти, у чому річ?

Річ не в тім, що вже весна надворі,
Річ не в тім, що я тебе люблю,
Річ у тім, що вже ніде й ніколи
Я такого щастя не знайду!

2002

* * *

Тебе в тобі, мов тисячі, живе.
Дивлюсь на тебе, а тебе не бачу!
В собі тебе шукав і не знайшов себе,
Бо душу Бог послав до тебе, бачиш...
Ти пошукай – моя душа в тобі!
І спить, і плаче, і цілує, й ходить,
Голубить, пестить груди молоді.
І поцілунком брівоньки обводить!
Обходить всю... Тримає, мов кришталь,
Цю доброту душі твою велику!
Любові чашу, Боже, подавай...
Я і на тому світі її вип'ю!

2022

* * *

Все біля тебе думкою в'юся,
То враз цілую, то лиш молюся,
То сам віддаюся, то все віддаю...
Не бійся, без тебе душі не візьму!

2002

* * *

В твоїх очах весела далечінь!
В них глибина й найвища височінь,
Аж дух захопить поглядом одним,
І тільки встигну крикнути: я твій!

2002

* * *

У бажаннях тисяч віків
Не знайти і краплини сили...
Що цінніше добра душі?
Велетенські кохання крила...

У обіймах тисяч подій
Не знайти нам такої миті:
Що важливіше від надій?
Наші душі, в єдину злиті...

Міриади вселенських зір!
Не зігріють тепліше серце...
Що в обіймах твоїх світів?
Жде подібність – шука озерце...

2002

* * *

Люблячи любитиму,
Не цураюсь долі...
Не зречусь ніколи
Жодної любові!
Сам собі довірюся
І повірю в щастя...
Перекинусь іскрою
Та й плигну в багаття...

2002

* * *

Тисячі зір, зірок
Хай світяться, як одна зірка...
Так її люблю,
Що все інше – одна копійка!
Що мені це життя...
Не варте воно і гроша!
Ти для мене одна
Найнедосяжніша, хороша!
Так її люблю,
Що описати не в силі!
Так її люблю,
Що всі зірки немилі!
Де до неї шляхи?
Де найближчі дороги?
Земле, тобі кричу...
Падаю тобі в ноги...
За ту дивовижну ніч,
Що в день виростає зранку,
Я покохав тебе в ніч,
Втрачаючи на світанку...

2002

* * *

Єдиній любові, до горя, до болю...
Всі радості волі – з життям враз віддам,
Мов ясен у полі... під бурєю долі!
Стоятиме крицею вірності храм!
Як хвиля долоні, огорнуть в полоні...
Душі твоїй крила розправлять – лети!
Холодні зорі – погаснуть відколи,
Та сонця надія зійде до мети!
Можливо, остання – для щастя світання,
Це буде хвилинка – все, Боже, прости...
Про ніжне кохання... та пізні зізнання...
Їй правдоньку в душу – добром засвіти!
Сповідай у слові, сповідай у долі,
Сповідай у ділі – на суд запроси!
Мов схиму, приймаю, кохати... кохаю!
А серце, а серце собі забере!

Грудень, 2002

Ікона

Осяяне святістю... ликом ікони
Чоло зоряне... зірчкові очі,
Сяйвом місячним... навіть брови...
Промінять іскорки з глибини ночі
Вранішнім світлом сонця, що сходить,
Гляне ясністю твій погляд,
Карооко щиро за мною водить...
Мов за думкою Божий погляд!
Молитовно звертаюсь, вглядаючись в образ,
Що на покуті душа молодіє,
Каюсь – не каюсь, обожнюю вголос,
Душа і серце тебе воліє!

Грудень, 2002

СОН

Очі дивляться, думи журяться...
Ніч завісою, пелена...
Спи, кохана, – через річеньку
Полечу... в душі два крила.
І зайду, як пан... Обніму, візьму!
Мені радісно... Понесу...
Злиток ніжності – цінність золота
Всьому світові покажу!
Подивися світ – найдорожчий скарб...
На руках моїх і в душі...
Мов свободою захмеліє раб...
Так, кохаюся й уві сні...
Хай оmanoю чи виставою...
Буде п'єси цієї тінь.
Снами-думами обручаюся.
Милуй, Господи, нас. Амінь!

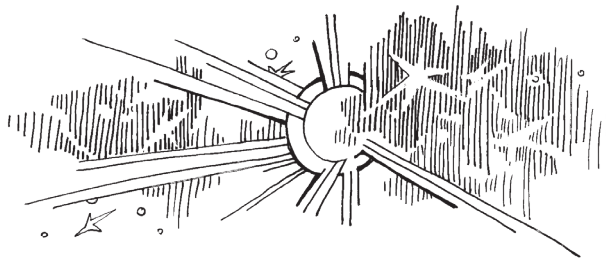
Грудень, 2002

Коханій

Твоя ніжність для мене – цей вечір...
Мов лелію, впадаю до рук...
Обнімаю, тримаю за плечі
І вливаю поріднений дух...
У мільйонах святих почуттів
Поєднаю в тобі свою думку
І душею відчую твій спів,
Твоє серце і потяг в цілунку!
Перелетється любов у життя,
Озветься то криком, то сміхом.
До грудей ти притиснеш дитя –
І не буде кохання це гріхом.

Січень, 2003

Квіточка

Квіточка у руку,
Жага до життя
Повиває серце
Ніжність пелюстка.
Квіточка бутоном –
Юність молода
Кропить ранок долі
Перлами роса!
Квіточка-дівчина –
Стебельце-струна
Листям тихо шепче:
Не лякайся шипа!
Квіточку сердечно,
Ніжно бережи,
Не ламай стебельце,
Вітром не війни.
Не пали промінням
Жаром слів різких,
Огорни від зливи
Вигадок брудних!
І кохання подих
Квітка променить,
Аромат любові
Щастя захистить.

2003

* * *

Зима в весну вливається струмком,
Збігає холод венами в долину...
Парує нива, дихає теплом,
Береза-китичка квітча чуприну!

Очима плесо з луку вигляда!
Відкрили вії старі очерети,
Весняний гомін щебетом гука...
Поляни-сцени – ставлять оперети!

І чую голос рідної землі,
Важку ходу плугів по перелогах.
Шепоче вітер радісно мені,
Та на душі шкребе зими тривога!

Чергова осінь з літа вигляда,
Які б сади в душі не розквітали!
Змиває цвіт весняна теплота...
Вітрами зелень-косу розплітає!

Та не журись! Живи, весна в весні!
Природа зве-курличе до любові...
Знайди, шукай, віддай себе мені!
Та поєднай сьогодні наші долі!

2003

Моя любов

Моя любов однесенька-одна!
На цілім світі не знайти такої!
Поглянеш – ластівка із неба до гнізда
Під стріху носить нам крупинки долі!

Моя любов від Бога до життя!
Прийдешні дні окрилені тобою!
До сонця ластівка підніметься одна...
Згорає в промені – і млію я від болю!

Моя любов весела і сумна!
Тихенька, ніжна, гомінка і сильна!
Пригорнеться до серця – я твоя!
Окине гордо поглядом – я вільна!

Моя любов – велика, як моря!
Все затопила і загати змила!
Через світи до тебе лину я!
Моя кохана, дорога і мила!

В любові я – до тризни від вінця!
В любові ти – всім серцем обручаюсь!
Люблю я навіть більше ніж життя!
За все минуле перед Богом каюсь!

2003

Ластівка

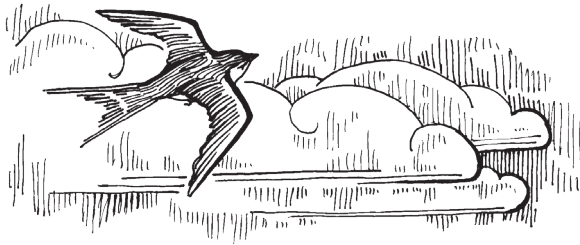
Як гляну в очі – ластівкою брови
Немов у небо линуть два крила...
Проміння сонця – пламеніють очі
І погляд – блискавка у серце, мов стріла!

Ти залетіла в душу весняною
Прозоро-синьою стрімниною тепла!
Що розтопила сніг – зійшов сльозою!
Лід товщі років вірою пройшла...

Пройшла й знайшла моє в тобі сердечко!
Літає рядом в захваті душа...
Сплітає ластівка собі мале гніздечко,
Чекає літо снами ластів'я!

Як гляну в очі – ластівкою брови,
Немов у небо линуть два крила...
Проміння сонця – пламеніють очі
І погляд – блискавка у серце, мов стріла!

2003

* * *

Кохана, спи!
І мріями у сні,
Що наймиліші серцю і душі,
Злети в світи,
Де тільки я і ти...
І райські в зелені сади...
Кохана, жди!

Насняться щастя дні...
В обіймах пестоці хмільні,
Цілунків полум'я – горні!
Кохана, жди!
Спи... рідна... спи...
Кохана, спи!

2003

* * *

Весна щось, кажуть, шепче,
Душа кудись та рветься,
Під поглядом здригнеться
Ще тіло молоде...
Мов вихор, пронесеться,
Ще й липнем озоветься,
Нас піснею зустріне
Кохання дороге!
Куди підем – не знаю...
Боюсь – слова ховаю
Та піснею стрічаю
До ранку солов'я...
Душею завмираю,
Мереживо еднаю,
Голівоньку квітчаю
Тобі, моя краса...

2003

* * *

Тисячі тисяч тюльпанів
Прикрашають мою весну!
Віти дерев обнімають
Землю, що любить красу!

Грози – травневі сльози...
Радісний клич весни –
Навіть весняний вітер
Зве пелюсткові сни!

Гладить у травах квіти,
Духмянить кохання шлях.
Душею до сонця б злетіти!
З тобою в думках-журавлях.

Грози – травневі сльози...
Радісний клич весни.
Навіть весняний вітер
Зве пелюсткові сни!

2003

Травневий дощ

Змиваючи косметику весни,
Він літо віддає у сонячні обійми,
Життя гарячої пори –
Провісник плинності та вічності надії...
Травневий дощ!
Торкаючись облич,
Улизує зачіски до маківки...
Ховаючи вчорашні сліди,
Все вицілює по крапельці голівки!

Травневий дощ!

Вмиваючи під білі сорочки,
Змережані червоно-золотаво,
Чистеньким літеплом мінорної струни
У ніжність літо огортає радо!

Травневий дощ!

Враз хвилькою спливе,
По-юному у молодість ввіллється...
Ціни не маючи, забудеться, стече...
Замало кожному щоразу нам здається!
Травневий дощ!
Як тая доброта!
То рясно, то невчасно, то замало!
Комусь на подив, злість та каяття,
Комусь на пошуки затаєної зради.
Травневий дощ!
Достеменно зіллє...
Струмки в одне, а душі воедино,
Травневий дощ!

Він все ж таки іде.
А я думками теж до тебе лину!!

2003

* * *

Весняному кохання засилаю вірші...
І не світять вони, а лиш манять зорею...
Прокидаюсь душею, мов дитина у сні,
Розквітаю за неї первоцвітно душею...
Щось літа не сплели завранішній туман...
Все прозоро і чисто, кришталево та дзвінко...
Трав духмяних нитки заплітають дурман
І кричить все навкруг мені гірко!
Боїмось по весні тоги скинуть важкі...
Лоск костюмний закинуть у трави!
Босо гарно в росі, твої очі ясні –
Мов волошки в зеленому раї.
А каштан парубкує, тротуаром пливе,
Плечі цвітом рясним осипає,
Віти вальсом гойдне, до таночка позве...
Лиш два кроки – і дива немає!

2003

Мамина хатина

Ластівка у вирій в осінь відліта,
Покидає хату з рідного гнізда.
Із душі стрілою юності зоря...
Зустрічає долю молодість моя.

Мамина хатина – залишок життя,
Зігриває дочку мамина душа!
Я пройду дороги – Україна дім!
Дорогі пороги – вам низький уклін.

Літеплом хатини гріється душа,
У душі дитини не живе зима.
Повертає літо березнем весна.
Мати рідну дочку тихо вигляда.

Прилітає птаха до свого гнізда.
Пригортає мати донечку-дитя.
Вільні всі дороги, вільні всі краї,
Та навіки рідні нам лише одні.

Мамина хатина – залишок життя,
Зігриває дочку мамина душа!
Я пройду дороги – Україна дім!
Дорогі пороги – вам низький уклін.

2004

Травень

Травень втікав,
обриваючи квіти з каштанів!
В кучерявих стежках
заплітаючи зеленню слід,
синь бузку дарував
він волошкам у полі смаглявим,
білі квіти садів
розсипав на калину і глід!

Травень втікав,
мов цурався пташиних базарів.
Мов злякався грози –
бив у бубони грім!
Травень втікав
і весну чарівну за собою,
Найдорожчу кохану, полоном забрав!

2004

Великдень

Сіріє! І молоком туман замліє,
Пітніє скло у нашому вікні...
Проснувся... радісно мені:
Великдень – щастя всій землі!
Гріховний люд чи схаменувся,
Очистив душі та проснувся
В душі – покаяній душі!
Згадав дитинство... Піч, паски
І різнобарвні крашанки!
Слова Тараса... Кобзарі...
І дійсно радісно говіли...
Та розговівшись, гомоніли
Співали ввечері пісні –
І світло, світло на душі!
Великдень є! В моїй землі!

2004

Рідне селище

Поглядом довкола ріднокрай,
Задивись на море, серцю рай.
Долю гріє, добра сторона,
Наша тут живе повік душа!

Пивиха лине в височінь,
Дніпра тужава глибочінь.
Цвітуть сади – яка краса!
Зеленню полів буя весна.

Земля – велична на віки.
Земля – твої й мої батьки.
Земля – ти долею одна,
Мила серцю Градизька земля!

Колискова батька Білаша,
Велич – воля козака,
Весела ярмарка шумна...
Мов градижчаночка рясна!

Красиве піснею дівча!
В роботі спориться хлоп'я!
На коліна зроду не стає!
Тисячоліття селище живе!

Земля – велична на віки!
Земля – твої й мої батьки!
Земля – ти долею одна!
Мила серцю Градизька земля!

2005

Ще не вмерла...

Ще не вмерла... Іще не «згниела»...
Й тут зідрали... Не свого ума...
Просинаюсь радо... Є надія...
Дійсно, браття, ненька ще жива!
Ще здорова й добре обдирає
Свій народ – держава дорога!

Ще не вмерла...
Область хліб молотить...
Два і три мільйони, як з води!
Тільки димом, ох, ядучим димом
Підуть з цінами селянські труди!

Ще не вмерла...
Тільки вже не родить
Діточок у селах півпустих...
Ніж удвічі, більше переносить
Неживих – ніж ми раніш живих!

Ще не вмерла...
Центри міст будує...
Сьомий раз в бруківку гріш ката...
Закопаєм не одну ми школу.
Нам Європа чом не до лиця?

Ще не вмерла...
Армія готова...
Чи стоїть, чи, може, залягла.
У повітря, таки знаю точно,
Вже ракета наша не зліта!

Ще не вмерла...
Збірна по футболу...
М'яч в ворота чомусь не вліта...
Відмивають не одну «корову»,
Щоб купить у бутсах бугая!

Ще не вмерла...
Тільки не читає
Рідне слово, і книжок нема –
Нам сусідське читиво поставляють,
«Поздравляють з святом Октября!»

Ще не вмерла...
Ради вибирає...
Голосам у нас кріпка ціна...
З ковбаси ошийок приміряє...
Тільки з пса – добротна йде вакса...

Ще не вмерла...
Кадри підбирає...
Розставляє на пости і в путь!
Тільки кадровик наказ складає
За зв'язки – копійку торгують!

Ще не вмерла...
Та приспала точно...
Що синів, що дочок, що старих...
А тим часом дорізають квочку...
Дід і баба ждали золотих...

Ще не вмерла...
Глянь, чи й не музика...
Гімн не знають – як німе кіно!
Тихо стій – здається, старший шика...
Буде брати! Стануть і в лайно!

2005

Полтава

У променях сонця Полтава хороша!
Садиби-музеї... Івана... Петра...
І вигуком «Слава!» відлунює площа.
Душа Чураївни кохає Грицька!
Полтава, як квітка...
Полтава, як мати...
Полтава – колиска моїх діточок,
Весела світлиця козацької хати...
Духовна столиця – талантів вінок!
Каштан парубкує, у молодість зве,
Дівчат обнімає за плечі!
Полтавка-красуня по алеї пливе,
Дарує травневий нам вечір.
І де не бувало – душею лечу
Щомить у Полтаву рідненьку.
Цілую, кохаю, радію, молю...
І вірю тобі, моя ненько!
Полтава, як квітка!
Полтава, як мати!
Полтава – колиска моїх діточок,
Весела світлиця козацької хати...
Духовна столиця – талантів вінок!

2006

Українська ніч

Українська ніч!
Тиха і ніжна!
Прохолодна і тепла!
Повіває вітерцем-поцілунком!
Огортає туманом-ковдрою!
Зводить та закохує!
Творить і голубить!
Ростить діточок своїх
У м'якеньких повиваночках
Ніжних обіймів!
Українська ніч!
Гомінка вечорницями,
Лункою дівочою піснею,
Троїстими музиками,
Колядкою і щедрівкою!
Плаче і сміється,
Голосить і шепоче,
Гримить громом
І тріпоче осіннім листом Душу!
Пісня лине то долом, то горою!
Забивається в найдальший куточок ночі!
Пісня ростить. Пісня закохує.
Пісня чарує українську ніч!

2007

Пивиха

Пивиха спить!
Велично і красиво,
Вкриває тінню – пеленає дім,
Розточена сплюндрована лукаво,
Оберігає городища спів.
Пивиха спить!
Століття, два чи й більше
Їй сниться час, коли вона цвіла,
І, молодою дівчиною вбрана,
Зустріла в стінах степняків царя!
Коли її квітчали диво-вежі,
Сторожа зірко оглядала степ,
І царював понад великим краєм
Льодовиком нагорнутий вертеп.
Владарювала крізь тисячоліття,
Богом обрана, в монастир пішла,
І, рани замиваючи, співала
Слова пісень святого Білаша.
Пивиха спить! Велично і красиво!
Під гомін діток, щебет солов'я.
Пивиха спить! Її цілує вітер,
Вона нам мати, береже дитя...

2007

Другу

Понад Пслом запам'ятай стежину,
Що в життя нас вільно повела.
Мов пелюшкою обгорнуту дитину,
Рідний край тебе оберіга.

Час біжить то долом, то горою,
То біда, то радість зустріча,
Попрямуй упевнено ходою,
Що по совісті свій крок звіря!

Не гордись і не впадай у відчай,
Як вода тече, а то стоїть...
Та знайде своє одне озерце
Для душі довічний оберіг.

Віруй – віра завжди не покине,
Вкаже шлях, де щастя. Сам не жди!
Світ люби, запеленай дитину,
Душу грішну у собі спаси!

2007

Весняна пісня

Дзвіночком-голосом, мов щєбіт вранішній,
Проснеться дівчина – яка краса!
І думка вільная – веснянка ранняя
Злетіла в обрії, весна прийшла!

Джерела труняться, а берег рушиться,
Дубочком хилиться хлопчак тобі...
Проб'ється хвилию, бажання з милою...
Зігріє серденько теплом душі!

Квітнево міниться, травнево теплиться!
А літо зорями, туманом зве!
Прошуся поглядом, стелюся квітами,
Полину піснею – кохай мене!

2007

* * *

Гоголь шукав...
а його світ шукає й досі.
Біля ставу у гроті
він слова у слова заховав!
Його думка свята
ходить стежкою нашою боса.
Не впустили її,
а в Святвечір він нам щедрував!
Ми його земляки –
недостойні достойники долі!
Наминаєм кутю,
заїдаючи салом пости...
Закриваємо двері
на великі дебелі запори.
А та істина поруч,
щедрує і просить: впусти!

2008

* * *

На вибори... бажаючи по правді всім добра,
Ламаючи закостенілі догми
І молодості романтичні норми,
Штиком вганяючи в застій слова!

Віддавши чесно голос за царя
Та віривши у правильність генсека,
Що перегнав у владу рад – ЦеКа!
Величності в ім'я народу – зека!

Віддаючи народ у нове неспроста!
На волю-волю довго випускали,
Із вічності по крихті діставали
В душі загублену свободу козака...

Не втримавши свободи й волі ношу,
Звалилася, ніхто не воював,
Себе в собі не поборов, все бросив,
У клітку партій знову повтікав!!

2008

Зустріч

Зустріч – пролетіла за хвилину...
Знов слова й обличчя в спогадах лежать...
Мої ви найдорожчі – однолітки...
Любо серцю ввічі вас вітатъ!

Ви все такі ж, як і були – хороші!
Прості, відкриті, рідні та близькі!
Дитинства друзі, пламеняться очі!
Та руки обнімають дорогі!

За сорок літ – урочисті уроки!
Ще звіт за прожите, контрольна без питань...
В один вінок переплелися роки.
За радість – горем ми платили дань!

І сивина нам покриває скроні,
Літа несуть у синю далечінь,
Свята-святих життя велика школа!
Душі моєї радість – перший дім!

2008

Ранок у Зінькові

В тихім закутку.
Ліс. Ташань-ріка.
Рідним спокоєм, прохолодою
Душу лагідно повива!

Попід соснами – тин вервечкою,
Хат отарою – пів села.
Пісня щебетом, тихим гомоном...
Серце ніжністю завмира!

Сонце встало – рань – гордим поглядом...
Провело туман в далечінь!
Кринку дотиком враз наповнило...
Не допить до дна – глибочінь!

І зійшло – вогонь – духом теплиться!
Мов черінь душа – до душі!
Обів'є теплом діток – згорнеться!
Подає на стіл – кулеші!

А село млинцем, медом мазане!
У руках його – щастя сіль!
Помагай їм Бог... що відведено!
Та з промінчиком щастя в дім!

2008

Веснянка

Веснянка в пролісках гуляла,
плела косу.
Сама до себе заспівала
про синь-красу!

Веснянка з квітами віталась...
Дубовий гай
І у озерці видивлялась
на себе. Рай!

Затріпотіло, зашуміло...
Квітневий дощ!
Земля умилає, розквітає,
кохання ось!

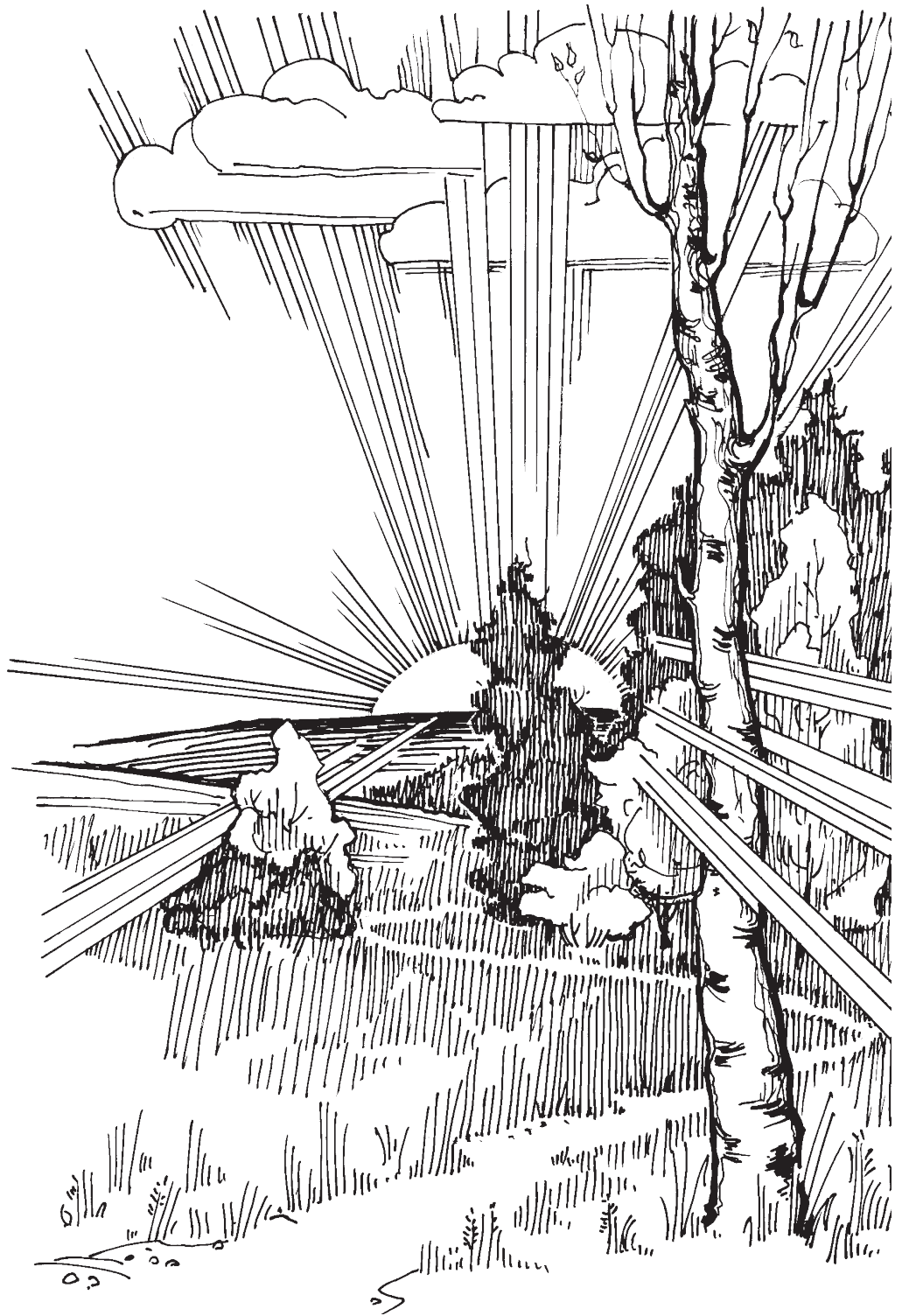
Все засіяло, небо впало
на діл в росу!
А гомін, гомін розливає
весни красу!

А гомін, гомін розливає
Весняний гам.

Дзвенить повітря, сонце сяє,
у лісі храм...

Веснянка в пролісках гуляла,
плела косу.
Сама до себе заспівала
про синь-красу!

2009

Поляни надій

1.

Мов в рідну хату від шуму гомінкого.
Мов в рідний дім від повені подій,
У лісові бори, стежиною додому
Біжу душею до полян надій!

У хатній тиші – лісовій світлиці,
На покуті серед грімких дубів
Присяду на пеньок, старезні глиці...
В святій землі почую Божий спів!

Дуби стоять, мов лицарі кремезні,
Берези плачуть – схилені до ніг,
Кущі дітьми розбіглися – скраєчку
Кленок похилий вчора спать приліг!

Рокити низом повивають ноги,
Барвінок стеле кучеряву синь...
Ліщина тин городить край дороги,
В душі теплом розіллється черінь!

Покличу глас: лети в віки – душею!
І припаду – зову на білий світ,
Пораду вимолю – дороговказ зорею.
Готов на сповідь – слухаю одвіт!

2.

Війнуло холодом – туман сполохано...
Здригнулось вітами – аж загуло!
Піднявши голову, вдивляюсь – мороком
Щось коливається... прийшло... прийшло...

Листочком – трепетом озвались пращури...
Поляна повниться – весь вийшов рід!
Дядьки дужавіють – козацькі хваткою,
Жінки вервечкою йдуть – річки брід!

Усі вдивляються: хто ж то прийшов до них?
І що за сповідь? І як на тім?
Життя відмучились крізь кривду лютою...
Чим зараз повниться праотчий дім?

Враз... тиша тишою! Як тільки став до них,
Кажи! Старійшини... Скажу, скажу!
Бідою лютою поріддю нашому
Останні роки... Усе назву!..

Дратви насукано... Ярма навішано.
У волю ряжений режим отця...
Церкви споганили... багатих вибили,
ЧеКа за старшого – нове життя!

Національного розпродавання,
Сусіда Божого зрадити зміг!
На кусні рвалися – на НеП купилися,
Всім збіжжя снилося – довгенький стіг!

Пішло, поїхало – всі у комунію...
Жінок тих ланкою – коноплі брать!
Хто ще при пам'яті – машини вивезли
В Сибіри сім'ями – «Родіна – мать!»

«Народ – единая общность советская!»
Рушійна сила – пролетаріат!
Хто світить злиднями – людина чесная!
А хто хазяїн – того «убрать»!

Свої ж сородичі – на сніг дитиночку,
Останні клуночки в чужі вози,
До крихти вивезти, а там билиночку
В грабарку грязною – які гроби?

В війну заряджені, щоб вижить, виграли.
Було ще часу покерувать!
Коли вже й порох з вождів посипався,
Дали нам волю без раті взять!

Воно ж до розуму і воля-волею!
Як тож із пана, то й буде пан!
А з хама маємо мережки гарнії,
Тузи мільярднії, а хамом – хам!

Ще гірш московії петля столичная!
Нагнули край наш – усе на стіл!
Щодень на паперті співаєм пісеньку!
За рік по області – район згорів!

Без воєн тисячі, все люду меншає!
Земля на вигули, хати в пустки!
У пресі кращає життя воровськеє!
Так день до вечора, жди, брат, живи!

Робить заставила реформа вірная,
Народ нахилений вже до землі!
Підняти голову селянам ніколи,
Піднімуть трейдери, по гріш-ціні!

Вас звали наймити і ви боролися!
Тепер ми вольнії – боротись гріх!
Лише продукція за безцінь зібрана,
Солярка золотом, хліб – ніпочім!

Також узувані в галоші стоптані,
Куфайка латана... беззубий рот!
У очі разлиця... Ви зубри вольнії,
Воли годовані... в ярмі... народ...

Забрали фабрики, заводи, техніку...
Щоб не оралося – в металобрухт!
До пана наймитом, у ТоВи з ПоПами,
Раби назавжди – сказав «главбух!»

Обрали наймитів собі у старшії!
Це депутатами старшину звем,
На все зголосяться служки продажнії.
Літ ще з десяток – то пропадем!

Усе затверджують, що б не підсунули,
Є пропозиція... не засідать...
Команда вішаться, а з залу шепотом:
«Вірьовку мильну... з собою брать?»

Аби коврижечку, хоч і черственьку,
Та до корита... пустив браток!
За руб кохану і матір-неньку,
Загорнем в борозну – шукай валок...

3.

Мовчать. Стіною...сірою стіною.
У крицю руки – булава кулак!
Понуро гул здійнявся наді мною,
Та вийшов дід... старезний з сивиною...
Підняв правицю – люд увесь заляк!
– Передавать не будеш!
Хай не чують!
І молоді по слуху гірш глухих!
Раби свободи нам не повоюють...
Раби кайдани добровільно взують...
Їм це від Бога, бо вони ж раби!
За тридцять літ побачиш вільне чадо,
Розвалить гать, розгорне тирло радо,
Клеймо по кожному ураз повідміня!
Вовкам кожухи всім повиверта!
Хай буде так!
Бо ж пастухи вовки!
Що заслужили, те і повезли!

4.

Туман змело... розвіяло... нема...
В росу повипадала сива пелена.
І вітерцем повіяла... жива...
Кружляє матінка-природа гомінка!
Озвалась пташечка мала...
Куди не глянь – одна краса!
Співай, зневірена душа,
І прийде з часом нам свобода
Для овдовілого народу.

Настане день і в лайдака –
залежаного кріпака,
Возродить внук велику волю...
І перелле її у долю!
Зітне ганір'я із вікна,
Відкриє ставні – світ шука!
Не ліс – надія для життя!

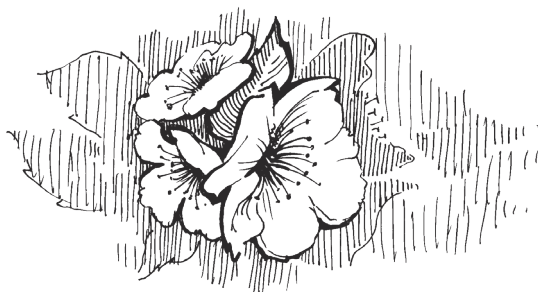
2009

* * *

І не знаю з якого дива,
Де подітись душі моїй,
Рідна моя, красива...
Погляд ти бачиш мій!
Глянула б ти на себе...
Очима моїми хоч раз...
Я люблю тебе, панно, леді...
Не знайду для букетів ваз...
Пелюстками квітчаю в квітні
Твоє тіло від рук до ніг...
Обцілую його і зігрію,
Пригорну, мов останній раз.

2009

Тарасові стежки

1.

Шука народ, як ти шукав, Тарасе!
І так. Ховають... десь на чужині!
Голодні люди... В селах горе скаче...
Щось мало щастя в нашій стороні!

Іде народ... Йдуть цілі сім'ї в вічність...
Немає тисяч, тисяч... не грошей!
Мільйонами у рідній Україні
Вбиваємо нещасних ми дітей...

Оре народ... тяжкії перелоги...
Через життя глибока борозна.
Рідесенько пшениця волі сходить...
Рясніє бур'яняччями журба!

Та промінь сонця крізь пільму проходить.
Твоя душа нас із колін підводить...
З далекого вертає забуття!

2.

«Горе тим, хто під «могола»...
Роками не мились!
Горе тим, хто під німчина...
Та париком вкрились!

І нам горе... бо цурались мови в протоколах!
Все писали «собраніє», а були на «згонах»!
І могили в монументи звозила грабарка!
Коли й сина за зернину повезла селянка!

Мову-матір згвалтували, а діти й не чули...
Волю-батька на машину забрали й забули.
Покайтеся. Земля шепче: «Візьміть мене в руки»...
Полюбіте мову й волю, батьків своїх муки.

3.

То сяє, то буяє, то вітрами грає,
То сльозою вмивається, горем серце крає!
Рідна земля, що Тараса на світ породила
Та братів йому послала, та і погубила!

Не проснись тепер, Тарасе,
Бо помреш навіки!
Не постань з могили, батьку,
Не розплющ повіки...
Бо побачиш горе, сльози та біду велику,
Та стареньку матір-неньку, кинуту довіку!

Скриню діти обібрали – ріднії синочки!
Та й чужинцям у служниці віддалися дочки...

Може, десь козак блукає, може, схаменеться!
Та руками до чепіги, – поле розореться
Та й засяє, забуяє, вітрами заграє...
Рідна земля тебе, синку, знову виглядає!

4.

Потрібний погон, а до нього раби.
Потрібний гаман, а до нього штани.
Потрібна шапчина, по ній все і йде!
Потрібний жупан – він кожуха знайде!

А сіряк голова, хоч копиця ума,
Десь поріг підміта або їм помага,
Сіряків підганя та веде дурака,
Добавляє звання на чергове звання...

Вже розставлені всі на віки, на роки...
І до кожного крісла прибиті торби.
Говори, що дурак, і начальство позве.
Докажи, що ти вор, і життя розцвіте!

5.

Тихо, боком, як до пана...
Від голови? Чи там хто є?..
Може, зайдемо всі разом...
Що? Кричить та воду п'є...

Ні! По черзі... Що ти просиш?
«Борошна, а ви? Крупи...»
Син нездужа – треба гроші...
Дасть – не дасть, іди. Проби.

6.

Сниться сон, що у селі
Величезне свято.
Підлітаю – карнавал,
Спереду йдуть тато...

«Тату, що тут?» – зупиняю.
«Знову дали волю!
Ось послухай аплодуєм!
Плюй, брат, у долоню!

Горе з горем побралося
Та й свадьбу згуляло,
А нещастя на толоці
На бубоні грало...

Гірка доля кругом хати
Хоровод водила,
Біда біду на покуті
За стіл посадила...

Отак гуде село моє,
Дорогі люди!
Так танцюють українці
У селах повсюди!»

7.

Тарасе, наш батьку, послухайте казку.
Вам оповідку тихенько скажу...
Про всі наші болі, що маємо з волі,
Та жданики з долі вам покажу!

Ох, дружно тікали від демократів,
Що навіть комуна, одівши хрести,
Партійні квитки до схорону поклавши,
Зголосилась разом, що вільні вже ми!

Змінили на сині червоні краватки,
Свідомість змінилась – властивість така!
Партійні подруги – тепер демократки
У бубон кресали – дайош ...чука!

Залишив при владі глава наш лукавий
Усіх, кого міг і кого вже й не міг...
Тепер нас до волі не звали, а гнали:
Із синьою пугою – жовтий батіг!

Рублі та купони, карбованці голі
Із гривнею разом забрали усе...
Інфляцію втнули – розбули, роззули,
Хто був у корита – нажарив сальце...

Усі стартонули – єхидно газнули,
Хтось пішки рвонув, хтось на велоконі...
Про акції чули, у ваучер взули...
А даки і вати скупили на пні...

Одні на Канарах, другі на Гаваях,
А треті горбатяться денно – п'ятак...
Бастують ногами – тікають до ями,
Бастують руками – за чарку в кабак...

Бастують іще чимось, аж гірко казати,
Бо мати почують, стида не зібрать,
Та тільки в роддомі дітей не шукати –
Для чого рабів для панів піднімать!

Землю немарно в куски нарізали,
В паї обряжали – багатства набрать!
Ні плуга, ні цуга, ні гривні не дали,
Ждуть часу, щоб тихо за гріш поскуплять!

І мову рідненьку в державну вквітчали,
Коверкали, правда, не можемо сказать,
Та книгу державну тепер відшукати,
Із зайця три шкури легше зідрать!

То все оповідки та плачі огидні...
Вже щастя у тому... І знаємо де!
Нас держать у шорах історії дітки.
Ще воля проснеться. Народ не помре!

8.

Україна гірко плаче,
А вражина дивижко скаче.
Обікрали-загребли,
Опоїли-завели,
Ще й дівок ополонили,
За гріш скопом продали...
Тільки форсу начіпляли...
Пеленою обгортали
Мов театр – у дурня грали,
Та й пішли... Верховні на верхи...
У владі залишаються довічно...
Їм правити олігархічно,
А сотні партій брешуть нам трагічно.
Тягар народу їхній не знести.
Мітлу з рокити та... усіх змести.

9.

Сниться...
Бачу трон царя...
В великій раді!
На троні дядько – хлопець із села!
Чия засалена рука тягла те крісло
нам всім на горба?
На стид-позор великого села...
самі-собі помазали царя!

А ви всі раді... посмішки... ура!
Сидить малий на троні, як дитя!
Великі рядом – армія, тюрма...
Лише за кріслом тим людей катма...
У наймах важко гнуться на панка,
Що паюванням нав'язали задарма!

10.

Сидять. Похилені голови
совість вишукують
В думках...
Та! Поглядом вицілюють...
Киваючи...
    Вириваються,
                    так не терпиться...
за грудки схопить,
    а голос стелиться!
Голосуй – за!
    Схід – справа тонка,
        Як шило!
Ховається важко в рядні,
Дірчаво світяться злидні
    в чужому вікні!
Заліплена газетними шпальтами
    шибка
Закриває аж надто буденні дні!
Преси дороговкази зоряні –
Куди поїхав цирк? По короваї!
З тирси брехні ліплені!
Медом слащавих слів мазані,
Гіркою сіллю сипані!
Цирк від'їжджає, а клоуни залишилися!
    А може, і навпаки!
Наймит у ролі законодавця.
Великий розміром піджачок
Огрядного хазяїна
Обкутує від сквозняків правдивості життя.
Голосуй – за!
Українська скатертина вірно слугує
Столичним неробам...

11.

Пішов... прийшов... переживем, побачим!
«Кому потрібно, ми дамо усе!
Дві гілки влади обнялись, побрались!
Тримують круто... високо лице...
Танцюй, народ!
Бути сильній владі!
Працюй, народ, до цього ти лежав!
Матимеш все, отримаєш нагороди!
Великий цар в промові так казав!
Та тільки ні! Залита в вінця правда –
Кому робить, кому гулять, де брать!
Хилить, згинать нам шию дуже раді.
Корито всім, хто «нахиля», подать!

12.

Не робитиму більше оцінок,
Як людей до розумного звать,
Раз в тенетах чужинця одвірок
Їм приємніше, мабуть, лизать!

Хоч копіечку викрое даром...
Мишоловка із салом кріпка,
А на ранок... гірким перегаром...
Боже, дай їм хоч трішки ума!

Заморозим ті ж самі мільйони,
Лиш вдягнуті в робу трудяг.
Агітують сільськими вістями,
Принцип вірний – усіх поливають!

Все не так, не туди і не вірно!
Скрізь подвох, обкрадання, обман...
А в мутному ставочку так гарно:
Рибка в мисочці – низом туман!

Замість вчення, роз'яснень, науки,
Стежковказів чітких і ясних,
Повертають нам погляди дуки
Аж до казки, як вождь нас учив!

Соціалізм за законами ринку
Весь народ хомутом охопив.
Одягають на нас тую свитку,
Що Охрім нам іще закроїв.

У кориті величної зради
Все чекали куска з москаля.
Хто заплатить та бренді піділле,
Їм держава то є, то – нема!

13.

Крізь час і простір світ несеться в вічність,
І небуття безкрає нас ляка...
Та істину життя шукаємо пізніше,
Сьогодні ж нам – все доля не така.

Честь втоптана в багнюку по коліна,
І повива країну темна ніч.
Невже задушать цілу Україну
За кусень сала та тепленьку піч?!

Ми закриваєм душу на запори,
За ґратами ховаємо серця.
Лиш день прожить – і хай затопить море.
І до життя немає вороття...

14.

Раби, раби... і горе, горе!
В сім'ї рабів родився раб!
Не завоює він свободи.
Він ладен ту, що є, віддати.

Вам розірвать би дух на часті!
Іван...Іван.. ні дати, ні взяти!
Як рідну матір за хлібину
Ти на погибель міг віддати?

А тих братів, що тисячами
«Врагом народу» нарекли!
В сибіри дочок заганяли,
Братів на сніг, дітей в гроби!

Чого ж ти хочеш, брате милий?
Чи будеш віку вікувать?
Чи ти забув святі могили,
Що не встигали загортать?

А в 33-й хоч на місяць?
Ярмо на шию та в тайгу?
Дійшли б ума через сокиру!
Чи, може, проситесь в Чечню?

Ой, люди добрі, схаменіться!
Вас сліпить чорт, пітьма, обман!
Відкрийте очі, озирніться.
Віддайте волі й Богу дань!

15.

Ми, браття, знову продалися.
Вірніше, наші пастухи
За отамана й булаву
Гирлигу дали батраку...
Обвиклі наймитувати,
Обрали наймитів в вожді
За добрий хліб та добру пашу...
Лиш би на друге дали кашу...
Та й пастівник не в реп'яхах...
Щоб руно легко було драть!
Обрали наймитів залежних,
Чи зліплять хату незалежну?
І оборонять?.. Марно ждять...
Підуть панка собі шукать!
Якби ж то пана... пан – із пана!
А з хама пана не діждать...
Обдертим краєм – дурням раєм
Не панувать, а поганять!
Овечок тихо дорізать...
Мовчать... Якщо вже ці вовки
В отарі нашій пастухами...
Потрібно голос подавать...
Сусідські люди оборонять
А чи ж самим шукати вольні полонини,
Оплоти рвать... вовків вбивать...

Тож поміж себе вожаків
Пора нам мудрих обирать...
Бо нас же рать! Велика рать!
А їх лиш згряя... Ожиріла згряя...
Яка межі біди не знає.

16.

Попробуй випиши словами
Душі до батька вічний звіт.
Постав в одвіт діла рядами...
Не зодягай брехнею світ!

Нехай стоять сирітки босі –
То недовершені діла...
Та ще обмануті тобою...
Та ще обіжене дівча...

Стоять ряди, що здав вражині,
Пропив, продав чи подарив...
Заради власної наживи
На правду очі затулив.
А тут стоїть брехня рядами,
За нею пішла похвальба
Блюзнірство, чванство, блюдолизтво
Начальству в вічі загляда!

Парад ведем – велику силу!
Чорніє лист – не звіт, а гріх.
Пробач нам, батьку, до обриву...
Самі впадем, чи звалить світ?

17.

Знову думи душу крають,
Їм просвітку ніде взять.
Виглядають-виглядають
Та й лягають тихо спать.

Думи міцно запряжімо,
Всі у плуга – та орать!
Цілину та перелого
Не годиться залишать!

Добувать мозолем в полі
Щастя й долі вороття,
І не будуть ниви голі
Злим докором забуття...

А весною степ озветься,
Половітимуть хліба.
Думка з думкою зіллеться,
Та співатиме душа.

18.

Дніпро – один на світ!
Це воля – до загину.
За нього наш одвіт.
Вставай до бою, сину!

Дніпро наш стяг святий,
Бунчук, хоругва, прапор...
І нам його віддять –
Це більш, ніж серце втратить.

З Дніпром були і є
Ми сильні, горді, вільні!
Хай брешуть вороги,
Що ми ще не свободні.

19.

Стежки, протоптані Тарасом,
Пройшли крізь душі і серця.
Хоч поспішаєм битим шляхом,
Звертає нас на них життя.

Мов учора писані,
Стежини слів – тяжкі, в багні...
Крий кладкою – хоч золотою,
Вперед пройдем ми в боротьбі!

Впираймося, здіймаймо плечі
І кріпче руки, всі в одну...
Пройдем багнюку, ще не вечір.
Стежина – ось в ряснім саду!

Як тільки візьмемось за руки,
То Україна, мов дівча,
Усіх нас разом приголубить,
Вінком весняним уквітча!

Сама зрадіє і полине!
Тарасу радість принесе.
Дивись, дивись, мій рідний сину,
Добром і хлібом край росте!

20.

Я – Українець!
І живу не скраю!
І центр Європи дійсно по мені!

Я – Українець!
Вірю і кохаю
На вольній, Богом обраній землі!

Я – Українець!
Всіх ростков насіння...
В сім'ї великих
Батько! Старший брат!

Я – Українець!
Наше тут коріння,
Слав'янослів непереможна рать!
Я – Українець!
Ні гори, ні низу –
В сідлі історії завжди на коні!

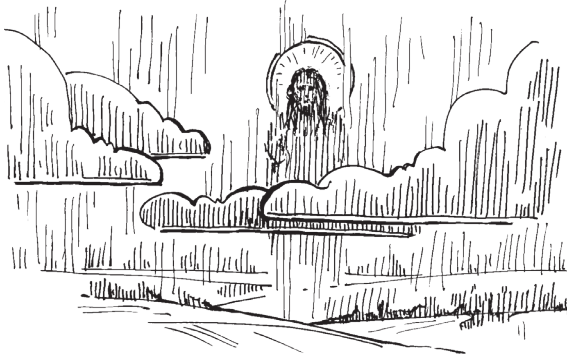
Я – Українець!
Скиньмо долі ризи!
Ікони лик напишемо самі!

21.

Несуться горевієм сни.
Душа літа, бо спокою не знає...
Над степом, над полями, у ліси
Заходить дух мій.

Надіє, силу ти даси!
Усім твоє знамення!
Вірю, вірую і
нас, молю, спаси!

1993–2009

Осінь любові

Золотава осінь
опадає листом,
Вбралися берези
золотим намистом!
Стеляться листочки
й килимом дороги...
А в душі блукає
десь чомусь тривога.
А в душі блукає
те, що не збулося.
Завесніли мрії,
а застала осінь!
І між падолистом
ти шукаєш квітку,
З мріями проґавив
ти свою лебідку...

2009

* * *

Запахне хлібом нива золота,
Проснеться поле вранішньо зорею,
Рука розімне ніжно колоска,
Зігріє хліб і серцем і душею!

А погляд пронесеться за поля...
Та думка хліб звалила у покоси...
В коморі мливо, знову посівна...
Чекають нас весняні грози й роси!

2010

Спогади

Назавжди разом, із дитинства діти,
Час, життя посріблили нашу путь...
Юність у квітках – згадали квіти,
Нашого дитинства спогади живуть!

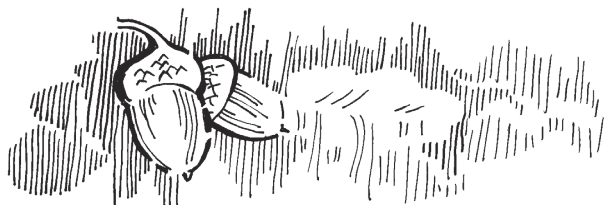
Тимченки рідні – тут ми виростили,
Відпасли коней і корів в яру,
В парку гуляли і м'яча ганяли,
Плавати навчились в кругляку!

Ловили рибу в копанці, на кладці,
Косили трави, сушка, чорнослив...
Краєзнавчий експонат шукали,
Мріяли і вірили щосил!

Ходили на ту гору, в старші класи.
Писали ми пісенники, вірші.
Перший поцілунок і кохання
Теж знайшли на рідній стороні!

Пройдуть роки, та наче вчора – бачиш.
Споминок світ засяяв у вікні.
Маленькі діти, наче білі квіти.
Розсипались серпанком по траві.

2010

* * *

У весну забіжу на хвилину
І залишусь – життя... життя!
Розквітаєш, як квітка мила,
І веснієш, коли й зима!

А в душі все вранішній щебет,
І горить, і горить зоря...
Я залишусь у серці в тебе!
Назавжди... бо душа одна!

2010

* * *

Осінній дощ – волами
Їде-їде, полива!
То – наліво, то – направо...
Попасом воли пуска.

Осінь править, топче ниву!
Заорала добрий клин...
Птахів в вирій розігнала,
Розкрутила вітром млин...

Уквітчала ліс і гору,
Золотом укрила край,
Золоту дала стодолу –
Ціпом-ціпом грай та грай!

2011

Заметіль

Заметіль заночувала
Вчора в нашому селі,
Снігом хати засипала,
Задимила димарі,
Би́ла в двері,
У ворота,
Стукотіла у шибки,
Розгулялась, полетіла
За село кудись в степи...
Віхолу-сестру зустріла,
Закружляло-загуло!
Враз затихло...
Рано-вранці
Спить малесеньке село!
І на ранок зимно-зимно,
Сонце всілося на сніг
Та розсипало проміння –
Чи то срібло, чи то лід!

2011

* * *

Красивої рими не вчились...
Вірші від серця... душі доброта...
Прочитав... так складно, гарно!
Зичуть долі прості слова.
Не вичурна мова спольщена...
Не спозичена з чужих слів,
А наша натруджена, стоптана!
Від слова до слова – біль!
Голодовка по душах орана...
І посіяний з горя гнів...
Та сусідське життя паплюжене...
І закинута у владний хлів...
Чураївни життя, мов горлиці...
Все від себе, все нам і вам,
Градицьк піснею переповнений,
Що несеться за небокрай!
Життя на сторінку писане...
Ось спасибі кажу, як міг!
Словом, піснею знову втішуся!
Мов знайшов для душі поріг!

2011

Рідне село

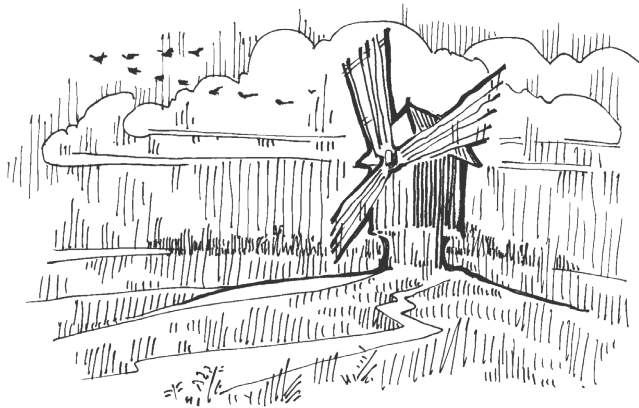
Мое рідне село!
Найдорожче на білому світі...
Колискова моя, світлий ранок далеких надій.
Вольні схили Дніпра нахилили зажурливо віти
І стікає ручай, як велика, велика сльоза.

Мое рідне село!
На степу сторожами могили,
Де на чатах стоять моложаві довічно баби.
Довгий, довгий узвіз надає мені сили
Та село по весні розриває тенети води.

Мое рідне село!
Зупинюсь на дорозі!
І при в'їзді зійду на гарячий асфальт
Та й піду потихеньку
Навпростець через «гостру»
До хатини, що дивиться вікнами в парк.

Мое рідне село!
Найдорожче на білому світі...
Дух народу мого, і краса, і культура навек.
По весні з року в рік побілує білесенько стіни,
Для душі і життя наш святий оберіг!

2011

Мої надії

1.

Сьогодні свято – ні, не в мене, ні!
У батька, матері, і так щороку!
Звіряю крок цей літньої пори.
Все пращури дали, і ми нівроку!

Вітаю батька, і рідні щастить!
Ділити радість між собою...
Онуки родяться, і молоко біжить.
Великий рід єднає добре слово!

Любіть онуків, їм легкі шляхи!
Все пригадають і батькам віддячать!
За Вас сторицею і на жахи – жахи!
На наше свинство – гідно насвинячать!

2.

Син народився. З надією!
Вдивляюся в обличчя,
Щоб оберіг накинути. Чолом,
Поглядом прикрити лиш дитину.
Величну вимальовує картину...
Наш ярмарок думок!
Як готувать і вивчити урок?
Що дасть життя?
Як протоптать стежину
До щастя, майбуття?
Не сісти у тролейбус,
Де життя кружля по колу,
А небуття чекає радо...
Тихе небуття...

3.

Немає у світі найбільшого дива,
Ніж очі дитини, що мати родила,
Ніж рученьки ніжні, як крильця... з води...
Що й душу покличуть у райські сади.

Немає у світі найкращого млива,
Як слово дитини – щирості сила...
Як вірності в думці – мов тісто росте!
Що навчено нами – так хліба й спече!

Дитину та хліб, Батьківщину та матір
Плекаймо довіку, день-ніч доглядати.
Учили, казали, ростили, вели...
За досвіта встали. Надію знайшли...

4.

Отець Михайло – гарний, як з ікони!
Поважно чте, канони соблюда...
У християни вписують і речуть
Маленьку дівчинку, малесеньке дитя!

Під покровительку святую Катерину
Нарікаємо Катериною дівча.
Сочетовається з Господнім духом
Велика, чиста і освячена душа!

Щаститься їй во здоровіє і з миром!
Угоду Богу, людям на добро!
Святе дитя великого народу –
Сіяє нам помазане чоло!

Хрещена мати, батько на покутті,
Під образи усажені за стіл
Піднімем чарку... щасливіша буде!
Онуки, правнуки наповнять дім!

5.

Дочко, ти пагінець народу.
В людей ти добрих удалась,
Що вмiли цiнувати свободу
Та волю, та iконостас.
I ти одвiку православна...
Правиця серце захистить!
I будь душею вiльна, гарна,
Люби i побажай любити!
Будь доброю i хлiбом щедра!
Роботу – праця перетре!
А працьовитiсть – за багатство –
У тебе щедрий спадок є!
Люби Вкраїну! Рiдну землю!
Людей хороших i лихих.
Свiти то сонцем, то зорею –
Бог свiтло завжди захистить!

6.

Перший осiнній дощ.
Тихо... I нiч на дворi.
Наша дитина спить,
Їй не присниться горе!
Чорнi геть пiдуть сни
Десь за далеке море,
Щедро iдуть дощi,
Їх так чекає поле!

7.

Синочок спить!
I усмiшка ввi снi,
замрiяно освiтлює чоло!
Синочок спить,
таланом в часi, щастя прибуло!
У всiй красi, i радiсно менi...
На покутi свiтлиць
великий син землi
У нашiй долi вiльно оселивсь!
Вбирає губкою минулiї лiта.

Хвала рідні, що сина нам дала!
А він у гімн підшукує слова...
Прийдешні покоління з ним...
Свята стрічатимуть,
Великії свята!

8.

Перший крок великого народу...
В поступах маленького хлоп'я,
Зве ходу продовжувача роду...
Пританцьовує під ніжками земля!

Перший крок – підлогу не лишаю...
Мама руку також не лишу!
Поглядом на поміч закликаю...
І велику, і малу рідню...

Перший крок – а все ж таки подія...
Велич долі, нація жива
Виписує в душі, юнацька мрія:
Заповіт святого Кобзаря...

9.

Мале дитя в душі великі долі!
Життя попереду, їм радо наздогнати.
Вирує мир великої сваволі!
Життя не степ і не робота в полі!
Пройти, знайти, не фото перебрати!

Поглянь, заглянь – не іграшка – подія!
Модель щодень театром у піску...
Та теплиться в душі чомусь надія!
Що затишком куліси наша мрія
Щасливу казку вдіє по життю!

10.

День за днем – і роки, роки...
Так у Пслі тече вода –
То заб'ється у затоки,
То стрімнинкою збіга.

Чийсь підміє берег хутко,
Навіть дуба звалить враз!
Понесе малі ікринки,
Мов дітей у перший клас...

Так і нас покотять роки,
Мов гілля, що віджило.
Біля греблі б'ється вирій –
Мие нове джерело.

11.

Пробуравлюючи минуле
В мезозойних глибинах пам'яті...
Боюся далеких епох,
Щоб не бути від історії в захваті!

У небеснім майбутті думок
Грає сонячно внуків дитинство.
Світ майбутнього там зроста,
Як одна величезна колиска!

12.

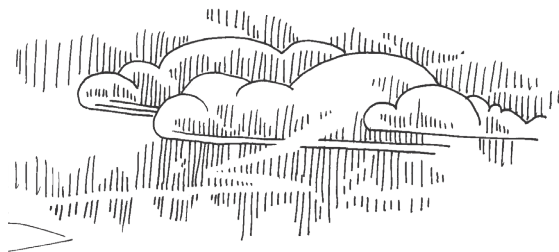
Весна буяє і квітує!
Життя громами йде вперед!
Щаслива доля в нас вирує,
Біда із горем підуть геть.

Весела днина тут настане,
Скрізь розквітчаються сади...
Дитина пісню заспіває,
І поцілуються брати!

13.

Землі у дяку, ось мої землі...
Я є, і я утвердивсь...
Пісні складаю, гімном у душі!
Моїй величній добрій стороні!
Посвята краю і святій рідні!
Схиляюсь низько...
Вірую в святі
Канони правди, чистої краси!
Земля моя еси!
Хвала Україні на віки!

1985–2011

* * *

Чи вересень у літі загуляв,
А може, літо в вересень припхалось,
На покуті я сонце теж приймав –
І знаєш, непогано нам гулялось!

А за вікном вже осінь золота
Закучерила листом нам дорогу,
Намісто нанизала з бурштину,
Життя приспала – не зняла тривогу!

Я радий з того, що життя не зве...
Ще й у весну заб'ється на годину.
Улітку повечеря та й гульне –
Із дівкою затреться біля тину...

Буя життя, довкола падолист
Осінні дні... Та не для нас тривога!
Зимова радість також по мені...
Нам кожухом засніжена дорога!

2011

Знову осінь

Знову осінь... вкотре, а чи вперше...
Знову осінь... мабуть, і в душі...
Холодніє щирості озерце...
Сплять музики, не звучать пісні.

А колись, ще вчора чи сьогодні,
Осінь відкривала нам весну...
Підсипала з вогнища кохання
Жару в душу молоду мою!

2011

* * *

Не дав нам час знайти свою зорю,
І ми не поселись там душею.
Та десь далеко в глибині думок
Ми все ж разом з тобою – лиш моєю!

Знайшов тебе... минає стільки літ,
Далекі дні все ближче, ближче, ближче!
Я не губив тебе, ніколи не зронив,
Через роки, мов на руках, пронісши!

І наш Дніпро змиває роком рік,
Валяє берег – і обриви вищі!
Спливає наш такий короткий вік,
Та у душі моїй хороші вірші.

Не дав нам час знайти свою зорю,
Та ми несем в душі своє кохання!
Міняє світ твою й мою весну –
Вона чомусь швидка і дуже рання!

2011

* * *

Роки минають і тануть літа,
В часі пливають, мов хвилі.
Десь завмира, десь вирує життя...
Час ми спинити не в силі!
Перше бажання, кохання зника...
Друге вирує і манить!
Знов у душі розквітає весна –
В серці любов не розтане..

2012

* * *

Осінь у вікні золотом кружляє,
Вітром та дощем думку холодить,
А в тобі тепло посмішкою сяє!
Сонячно гукає в весняну блакить!

Уві сні життя – в весняних серпанках...
Уві сні життя – грає на струні!
Я в тобі люблю сонце спозаранку,
І тобі свою душу віддаю!

2012

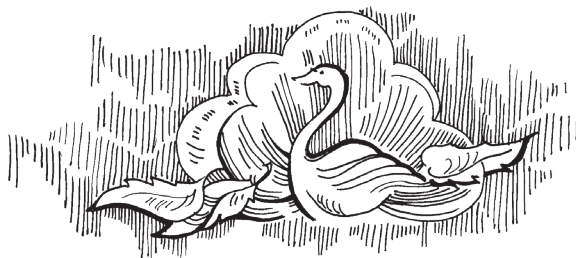
* * *

Хай не зве, і ніхто
і ніде не шукає
Те заховане в серці
потаємне кохання моє!
Хай не зве, і ніхто і ніде не гукає!
На чужому озерці
Пара лебедів осені жде!

Полетять у далекі краї голубії,
А у вирій полине
в чужі весни на крилах душа...
На небі навіки зіллються
воедино чотири крила!

Хай не зве, і ніхто
і ніде не шукає...
Те, заховане в серці,
потаємне кохання моє!
Хай не жде, і ніхто і ніде не згадає!
На чужому озерці
тихе плесо морозом скує!

2012

* * *

Осінь край лісу
Оквітчана листом,
Кетяг калини –
Червоним намистом
Бавиться радо,
З вітром кружляє.
Танець останній
Мрію шукає,
Сонце з-під лоба
На них поглядає.
Осінь кружляє,
Мрію шукає...
Дівчина-осінь
Бавилась листом...
Кетяг калини –
Червоним намистом...

2012

* * *

Осінь кружляє вальс,
Листом цілує руки.
Грає в душі романс
Долі моєї розлуки!

Пада осінній лист!
Багряні горять серпанки.
Осінь кружляє нас...
Спомин чекає ранку!

Осінь кружляє вальс,
Дощ нам змиває сльози.
Де ти, весно моя?
Де ви, травневі грози?

Пада осінній лист!
Знову малюю казку.
Де про любов мою
Спомин шукає згадку?..

2012

* * *

Веселі ранки – ні, не по весні.
Веселі ранки тому, що веселі!
А по погоді – знов ідуть дощі!
А завтра – завтра снігові хурделі!

Та сонця дні у мене на душі!
І все людське у нашім серці б'ється!
І світлий погляд – бачить світлі дні!
Любові думка – біля тебе в'ється.

2012

* * *

Восени на пошуки вересень іде...
Згаяне повернеться,
тільки не моє...
Відпливає долею
листя у струмку...
Повертає думкою
пам'ять у весну!

У весну із вирію
Нашого життя...
Прилітає хмарою наше каяття,
Де радіє хвилиною море почуттів!
І кохатись з милою... Бог мені велів!

2012

* * *

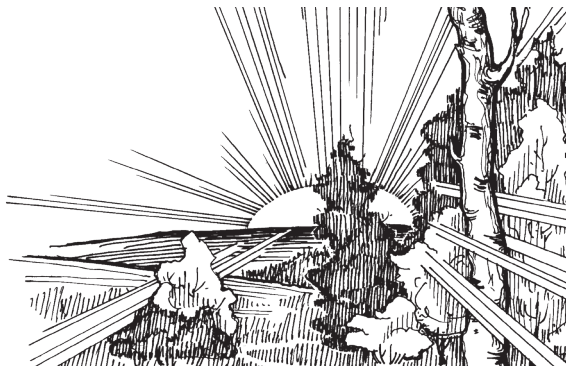
Осінь жаром золотиться,
Мов вогнем в душі пече!
Понесла у світ жар-птиця...
Літо красне й ще одне!
Понесла, та є надія,
Що зустрінемося знов!
Що колись здійсниться мрія –
Та немовлена любов!

2012

* * *

Туман заснув...
    Розлігся на стерні
Жупаном прядива
    укрив село, горби
Обняв руками мокрії скирди...
Отару хмар у гурт зігнав сюди!
Туман заснув
    А хто приспав її?
    Осіньнього кохання солов'ї?

2012

* * *

Як скучаю за тобою, квітко!
Як болить душа без тебе, жінко!
Ти і близько, і далеко завжди.
Я кричу, боюсь за наші лаври...

Бо у тебе... наші всі надії,
Всі події завтра і всі мрії.
Пов'язав я навіть більш, ніж долю,
Віддаю тобі і власну волю...

Не хвилюйся, не згорай, не бійся,
На образі недругів – засмійся...
Посміхнись, наповни радістю хатину.
Щасливіше житиметься, сину!

2012

* * *

Нащо писать вірші, коли кохання поруч?
Візьми і вірно бережи його!
Служи йому і не підвищуй голос!
А головне – ти довіряй йому!

2012

Поетам

1.

Пізно ми вірші пишем,
Мудрість у нас своя.
Нас не тривожить сутність –
Явище нас ласка...
Зверхність, гуляща дівка,
Спину прогне і жде,
А вдалині лелека
Нас до кохання зве...
Що нам лелечин поклик
Та журавлів курли –
В засідці сів мисливчик
З істиною на ти...

2.

Блюзнірство чорних думок,
Панібратство і велич великих,
Письмопиство красивих слів,
Словорубство в ім'я корита!

А коли занесе в яри
По весні... під ногою... квітка.
Оступись... придивись, аж ні!
Істина не така вже й сита!

Не такі вже страшні одні,
Не такі вже й величні другі,
«Сядь» на піст – помолись у душі,
Напиши у щоденник – «Люди...»

Напиши – і тіка туман...
Змито сало із рук хазяйське.
За людей, за дітей, за край
Нам сьогоднішнє, а не райське!

3.

Ранок тче з туману павутину,
Сіточка думок оповива чоло,
Вранішня роса зілється у краплини.
І струмком думок душу понесло.

А ріка подій – течія надії,
Тихі береги в тишу стариць звуть,
Та стремнина долі понесе до мрії,
У велике море щастя наша путь!

4.

Велика радість – світ вже не чека!
Писаків від рубля, за сало і хлібину,
І мазанина маршів не змогла
Поета слово зсунуть у могилу,
Велику правду в глину утоптять!
Патріотизм не підмінить шизою,
Воли історій витягнуть гарбу
Ганьби держави з двору за собою!

5.

Поетів топчуть і стинають,
Провокують, садять і цькують,
В дураках народу виставляють,
Заставляють ошукать народ!

Затуркані, обпоєні обманом...
Агітки преси, зомбі на екран.
Принижених, убитих залишають
На узбіччі. У вирвищах конають!

А політичні лідери чи трупи...
Без голови, як вершник у сідлі,
Ведуть вас за собою близоруких,
В нікуди, до замору, до стерні!

6.

Не кучерявляться рядки віршів,
І не вихряться поетичні тези.
Як важко донести правдивість слів,
Не побоявшись палача і леза.
Як важко правдоньку вам, люди, донести...
Не загубитись в лісі словоблудства...
Газетними чащобами пройти.
На битий шлях просвітленого людства...
В колонах описів величності подій
Юнацька доля – майбуття народу!
У стаді, гнанім за куском смачним,
Дитя від Бога по узбіччю ходить...
Відійде два чи більше поколінь,
І серед нас окрилені Богами
З малесеньких дитиночок-створінь
Постануть патріоти колосами!

7.

Займаючись самоїдством,
Атакуємо власний гріх.
Піітствуєм словоблудством
Ворогам і сусідам на сміх!
    Посели у вірш мудрість,
    Передай до онуків хліб...
    Заховай їм загадку долі...
    Почуєш дитячий сміх!

Не заганяй у вірш блискавку,
Спалиш сто поколінь,
Але не гаси й іскорку –
Вогнище для віків...

    Посій у віршах правду,
    Тиху, тиху, але міцну!
    Крицею долю вдінеш
    Синову у броню!

Не будуй у віршах замків
Сьогодніної суєти,
Не ліпи словесні монументи
Ідолам великої брехні!

Посій у словах мужність,
Віру спокоєм напої
І велику любов до матері
В серце словом ти положи!

У віршах тоді житимуть
Щастя й вірності пелюстки.
Заповідно нитками шитимуть
Дітям радості пелюшки!

8.

Поміняю коней на воли,
Годі об'їжджати лошаків.
Розсідлаю коней, розкую.
Понесуться до своїх степів!

Роки-коні в вічність полетять,
В далях даленіє їхні тінь,
Поведу босоніж валкою волів
Мудрості в мажарах людям сіль!

Десь літають жеребці в степах
Табунами молоді думки,
Йде тихенько мій Чумацький шлях
Повертає валка до зими!

2000–2012

Степ

Розлігся степ...

У голови він підклав могилу,
Жупан просторий трав розкинув,
Китайку постелив з мережкою доріг.
І річка, очерети біля ніг.

Розлігся степ...

І видно нам його широкі груди,
Що дихають, – парує степ, живе!
І журавлів ключі його не будять.
Він соловейка у вісні все жде!

Розлігся степ...

І сон його охороня сторожа
З усіх боків – ліси!
Їм рідний степ, вони його брати
По матері-землі!
Черпають з неї силу!
Буя життя в його могутнім тілі!
Козацька сила віллється синам.
Що не дадуть його заповонити.
Не віддадуть у рабство рідні діти...
На волі щастя світить козакам.

Розлігся степ!

Прабатько наш великий!
Йому у дяку край наш ситий!
Рясніє нива – жито молоде.
Пашниця буде, доки степ живе!

2012

Сорочинський ярмарок

(Триптих)

ОЧИМА ДІДА

Мірка – міркою, гиря – гирею...
Насипай у горщик і твій.
Просом, сливами, сип пшеницею,
Піддавай і звали на віз!
А розчьот який?
Гріш – монетою...
Не пойдьот – важкий гаманець!
Дай банкнотою, так спідручніше.
Нащо золото – хай вам грець!
Крам усяк лежить...
Сіль чумацькая,
Крашанки, куліш – поїмо...
Вдар по ободу – сталь дамаськая,
А вуздечка – гріх сказать!
А ярмо!

ОЧИМА БАТЬКА

П'яна барахолка
Обряжена в ярмаркову куклу!
Глумливо кладе на полку
Варьонку, ледь-ледь не тухлу...

По коліна в грязюці брьоха,
Мов та льоха з баюр історій...
Узуває стара Солоха
Чоловіка в гопак юхтовий!

Їж шашлик. Біля солі черга!
А кришки де дають – в кінці!
Йде циганочок, ген – вервечка!
Полатають комусь штанці!

СЬОГОДНІ

Чіпляючись за минуле,
Традицій кучерявий світ,
Виблискує сьогодні дуте
Голеньким задом брошених сиріт...
Наїжджає продавців купка-лупка...
Виставляють вітраж – ціна!
Поглядає сусідка Шурка,
Тільки витрішки позбира...
Куролесить сучасність – гірка
Із Америки – на село!
Задурманить розум горілка,
Світ шкереберть – аж загуло!

2012

День Соборності

Юні обличчя розстріляних Крут!
Дитячі сльози вирізаного Батурина!
Старість не здатна розгледіти путь...
Що за майбутніми роками-дорогами!

Їй не дано злетіти орлом,
А лиш по узбіччю вороном...
Пора зрозуміти, куди женуть!
Не те небо, що видно з погріба!

Воля! Воля ярмо – гладить!
Воля для воликів – смерть!
Лев вироста в тенетах –
На волі згибіє вщент!

В сім'ї раба народиться раб,
навіть отримавши волю...
Він помира рабом
своєї рабської долі...

Свободи не навчать у школі,
Цього не візьмеш до серця,
Коли їм клітка і нагайка, –
Колиска добротна імперська...

А воля для них – сліпорід!
Свобода – гаряча пустеля...
Правда – лиш пустоцвіт...
Брехня – нездоланна скеля!

Бідує майбутнє – залежне від старості,
Якщо ество слизьке...
Воля дана обраним, що у ряду борців!
Старості прощено! Воля Божа на все!

2013

Лісова зрада

1.

Країна-ліс!
У ній свої діброви,
Закони теж свої, ловці і лови.
Звірина на порядок теж зважа,
Бо демократія своя, а не чужа!
У лісі вибори у раду лісову
Вже відбулись!
Нова система, не проста,
За партії... Система ця крута!
Прогнала косолапого... братва.
Ліс так систему окрутив –
Довічно в раді, як би хто не вив!
Голосували мухи та мишва!
За список з вереском і писком, –
Кабан чужих не підпускає близько...
Хоч як вовки не вили – не пройшли,
Лісні нацисти списком загули!
Розносить містом ворон новину...
Тічки у ліс, – шукайте свіжину!
Тепер у раді хрюшок ціле стадо,
Кнопки натискають усі за всіх так радо,
І стільки місць, що стада недохват, –
Вписали і молочних поросят...
Що значить стадо правильно назвати!
Вдалось! А за їду колись не продались,
А це вже за пакетики здались.
І з радості великої гуляти!
Радіє ліс:
давайте зрадою цю раду будем звати!
Враз порішили перейменувать!
Панам свинячим є де панувать!

2.

Ще трохи пожили у згоді, та...
Царя змістили, – лава вже пуста!
Не Лева – де такого взяти ватажка?
Змістили Пса – сільського гончака,
Бо тактика у нього вже стара –
Косив під звіра з-за бугра.
Національні парки вихваляв,
Звірят до волі – з цепу рватись – звав
Так переконливо у зраді залишивсь,
гарчав,
Що навіть бджіл рої переконав!
І горобців у вирій призивав,
Рої роїлися, ніхто і не шукав!
Перед лісними олігархами виляв
хвостом,
Щоб недовіру не висловлював ніхто.
А як же лапами махав!
Мов мух ловив чи оси розганяв.
У лапки сала й ковбаси не брав...
Та видихся – заскавучав – прогнали...

3.

Рішила зрада знову обирать...
Кому ж тепер кермо віддять?
Демократично! Вільно, із своїх!
Щоб звірів знов не підняли на сміх!
Від партії якої, а не сам,
Як в іншим лісі. Геть і стид, і страм!
В комісію лічильну на ура
Крота сліпого вибрали й бобра!
Знов Лис надійно всіх переконав...
У зраді радо він головував!
Від партії свиней посунули Хряка!
Вовки й собі давай – Вовка!
На звірі крупному, одначе, не зійшлись,
Дрібнота висунула Рись!
Мушву і комарву відтиснули сповна.
Пішла агіткомпанія навальна і смішна!

4.

«Лесной народ, до каждого дайду!
Великі цілі – смело поведу!
Не хижий я, повірте... даже свой.
Нарою рилом желудей... нет, галавой!

Віддайте голоси за мене – за Хряка,
І буде наша зрада ще й яка!»
«Що нам, дрібним, тепер втрачать? –
Довірливо зацвіркало Курча. –
За стадом поклюєм, зрадієм – щось та є!
У лісі щастя в кожного своє!»
Рись фиркнула: «За щастям гнатися дарма,
Коли немає власного ума...»
Розкрило рота подивоване Курча:
Рись критикує – Сікача!
Чого ж хвостом туди-сюди виха?
Була сама не без гріха!
Та тут замукало і заревіло стадо:
«Голосувать за Лиса будем радо!
Нам критикани не підходять анітрохи!
Дзижчала Муха: «Нам Свиня – рідня,
У гної свинському ми пасемось щодня,
Нам буде рай, як стане цар Свиня!»
Защербетало птаство: «Хряк біди не витворя,
Свиня гнізда не розоря,
Свиня внизу, до нас не долітає.
Хай царствує Свиня у нашім краї!»

5.

Загнали Рись у нетрі, – не пройшла!
Злякались всі! Хоч з виду і мала.
«Давайте оберемо Сікача –
Захисника і птаства, і курчат!
В свинарнику ще й зміна підростає,
Як жити «по понятіям» – вже знає!
Неговіркий, і тугодум, яких багато...
Та що казать – давайте обирати!»
Зрадів лісний народ, поставив урни
І щоб жилося в нетрях всім нежурно –

Голосувать прийшли за Сікача:
Нехай царює й жити як – повча!
Дуби зраділи, підпряглись:
На нового Царя – дивись!
На наших жолудях, із нас!
У бубон вдарив Заєць – є наказ!

6.

Минули вибори. Пройшли чотири роки,
А звір хвилюється і зирка на всі боки:
Нема життя, порядку скрізь немає –
Гуляє свинство, та ще й як гуляє!
Народний ліс з корінням вирива!
Всихає ліс. Звірина ледь жива!
А хто не втік – тих егері добили!
Рятуйте нас! Терпіть немає сили!
А егері в корито підсипають:
Ура свиноті! Свині діло знають!
Гуляють злидні-миші на полях,
Жирують мухи й виводки комах –
Є їсти-пити в наших болотах!
На службі вірно у свого царя
З народу крові випили моря!
Керують сміло і до кожного дійшли!
Складають звіти миші вже щодня:
По сто зернин на сіре мишеня!
Відро зерна на вірного Крота,
По півмішка – хай Суслик підроста!
А егері самі собі беруть,
Сім шкур з дрібноти бідної деруть!
Хто буде проти – зразу в зоопарк!
Ура свиноті – вічно буде так!
І Вовк, і Рись давно уже сидять.
І прокурор надійний, і суддя –
Ласкавенько запрошують за ґрати
Тих, хто не може з лісу утікати.

7.

Бобри он врятувались, їжаки –
Жирують за кордоном залюбки.
Прилаштувались Заець і Єнот –
Вбиральні чистять, де чужий народ.
За корм звірина більшість продалась –
На всі боки панічно подалась.
А в нашому свинарнику Сікач
Найближчим свиням виділяє харч,
Слідкує, щоб для підсвинків корито
Було щодня поміями налите.
Тепер гадають Сікача придворні, –
На справи підлі і брудні проворні, –
Як Конституцію лісну переписати,
Щоб Сікачу довічно царювати!
Собі і ліс, і землю всю,
Щоби довічно так по-свинськи жити.
«Хороше діло, – Лис додав при цьому, –
І щоб на думку не прийшло нікому
Під Сікача у нашім лісі рити,
Його свинарник слід обгородити,
Поставить вишку, варту, прохідну,
І дати в ратиці дубину замашну!
Сусід зробив, хай зробить і Сікач”.
І лісовий народ – від радощів навскач!

8.

І цар Сікач сказав такі слова:
“Усе й усіх берусь реформувати!
В усі кутки пора свиней заслати!
У норах також будем керувати!
Бобрів на берег, що в воді сидить
І за гілля порізане платить!
За воду теж – вода не дармова!
В бюджет ніхто ж за хрюк не долива,
І соловейко даром не співа.
«В Європі так», – повчає всіх Сова.
У них і в нас тепер такі ж ліси.
Та ще й покрадуть, скільки не даси.
Чи ліс садить, чи лісників саджать –

На всі боки, як пацюки, біжать.
Нам інновацій треба позаріз!
Хоч продавай оцей останній ліс!
Вперед, реформи! Рилом рить свинячим,
Щоб жолуді самі зсипались на віддачу!
Щоб з європейськими й заморськими
гостями
Могли ми торгувать ботвинням й жолудями!
Схрестить ведмедя і бика!
Зимою спить, а влітку море молока!
Всім про реформу думать ось таку!
А то віддам вас швидко різнику!»

.....

Прокинувся – ну й сон!
Оце так чортівня!
Як у людей!
Всьому своя пора!
Біда, вона однакова – Біда!

Гай-гай, у рідній Україні
Такого свинства – ціла рать.
Не лісова, а явна зрада
Керує нами залюбки.
В Європу проситься сьогодні,
А завтра робить навпаки.
У Москву шарпнеться – і назад.
У кишені крутить дулю...
Туди-сюди, туди-сюди, –
Бояться дати волю!
За безцінь вивезли врожай,
Ждемо – ведмідь посіє!
Ця дійсність – мов поганий сон.
Чортяча веремія!
Хазяїн в лісі ліс ростить!
Не тільки землю рие!

2013

Лицарі-добровольці

Дніпро стоїть закутий у бетон
І греблями мов порваний на шмаття,
А Січ затоплена в чужому щасті,
І не одне поховане село.
Старий Дніпро на степовім роздоллі
Ждав для синів святої Правди й Волі,
Щоб вибороти їх – а не чекать...
Та привиди снують по берегах...
Будують нам чергову владну гать!

1.

Холодна осінь листя продає,
А вітер викупує-збирає...
З дощем сторгується, і листя потече,
І золото стрімким струмком заграє!
Частинка сонця в золоті листка,
Минулі весни, літо оживає,
Історії хвилина в них співа
І жолудем в мабутнє зазирає.
Це золото нам душу зігрива.
Здається, в нім – минулі бойовища,
Ліс лавою стоїть, завмер, пала,
Почує клич! І загуде орда –
Втікаючи в степи... Та доженуть ратища!
Стою край лісу, не боюсь армад.
Старих лісів черленії щити...
А думка розвіває, розвіває
Стяги малинові і в злоті бунчуки!
Гарцюють коні і гризуть вуздечки,
Парує лава, диха на мороз...
Не спинять Лицарів, їх жде довічна слава!
Велика Віра не боїться сльоз!
І легко на душі нести труда тягар,
То пращур поряд і батьківська жила,
Господь осилює твій хрест, кріпак,
І Віри нездоланна, непоборна сила!

А батьківська земля, життя дорожча,
Крізь буревії прокладає шлях.
Лиш привиди бояться світла й сонця.
У вирій відліта не кожен птах!

2.

Світ бив, лякав і зубожіло радив,
Гнобив народи, нищив їхню путь!
У кожній нації знаходив вади, –
Найменшу рису в рабство продають!
Вирізали і міста, і села,
Не один палав іконостас...
Голодовки, голокості жерли,
Тисячі ставали на етап!
Рвуть, мов круки, випивають силу...
В прірву манять і жандармами цькують,
І копають не одну могилу...
Хрести, хрести і привиди встають!
Церкви, мечеті, храми скрізь будують,
Та сунуть в брата відібрать життя.
Дзвін совісті в диявола не збудить!
Не кожен птах у вирій відліта!
Правителі, володарі народу,
Отці, владики... на віки...
Шукаючи у кожному роботу,
Канони «чтут», відмолюють гріхи.
Ісус отців в роботу не наймав,
Носителів святого, фарисеїв,
Тут бізнес, власні гамазеї
І на сльозі, і на скоринці хліба,
І на воді... Продажні ризи...
Мазепу швидко відлучили...
А тих, хто розривав святі могили,
Ламав церкви, палив ікони,
Їх не знайшли попів прокльони,
Анафеми комуна не діжде.
На постаментах нас в нікуди зве.
Про мучеників церква заспівала,
Читаючи роками: «Отче наш...»
Просвітлена в бутті дорога людства,

Звірячі похоті розтроснені ураз!
Ісус наш Спас! А ваш?
Не заховає вас іконостас...
Подумайте про паству і не раз!
“Влада від Бога!” – чутно глас!
Варава-вор, він фарисеям не страшний,
Страшний Пророк – Син Божий і сьогодні!
Не вся пташина в вирій полетить,
А привиди летять, коли голодні!

3.

Проїхав краєм. Ой не раєм!
Повсюди тиша, пустка, сліпота...
Мов у часи святого Кобзаря,
Хтось наче риска, оббира останніх.
Смотящий-привид...
Хто ще не втік і не втіка...
Кого зла доля не пуска за рідні доли,
А чи любов до батьківського краю...
Діждала волі рідна сторона...
Не люди – привиди!
Зачумлені, обпоєні дурманом...
Налякані брехнею із екрана!
Дала нам влада лад! Стадний лад!
Первісний! До рабства ближче, аніж до громад!
А де й феодализм... в містах...
Огородились, і від братів, і від сестер
І вчора ми одні й тепер!
Бояться... в люди показать...
Європа... Де економіка? В тіні!
Дійшли до точки. Де ж вона?
Вже вивезли! Її нема!
А реверси історій реверанси
Відкинули суспільство на віки,
В нікуди, до Середньовіччя.
Як привидам відродження пройти
По беззаконню, під кулаком братви!
Звалилася Свобода, не дійшли
Своїм умом до Волі... Слава Богу!
Гулаги, голодовки, табори...
Проїшли у валці історичного походу.

Відповставали поневолені раби...
А привиди, де ж їх до Волі шлях?
Вони собі літають і летять!
У вирій відліта не кожен птах!
Узвози нас вели в стеги...
Та повертались валки до Дніпра!
Узвози – наче річище життя...
Назвалися, як доля, – не спроста!
Чорний, Довгий, Порубльовий та Кривий
За пращурів розкопані до низу!
Несли з гори додолу – в небуття!
Вели із низу, в майбуття, на гору!
Та повертали валки до Дніпра!
Птахи із вирію повернуться додому!

4.

Ніч нависа, не хмари, – пелена
Ганяє вітер, рве свого коня,
На дибки ставить... дістає меча!
Ураз і блискавка! Палає
Тополя краєм, мов свіча!
Гримить, гуде, гуляє тут негода...
Її банкет, а привиди тремтять!
В погонах влада строїть рать!
В стакани ордени...
Дітей навчилися чоботом топтать!
І не бояться кари! А «брати»?
Вже повалили в еполетах козачки!
Забули, де пупи зариті?
На землю руку простягли!
Та до коліна лиш ножі точили...

5.

А десь дитя заснуло, щастя жде.
Не будить грім його...
І не лякають блики...
Він їх переживе, життя велике!
Щастя в ньому справді оживе
Здобуде Божу милість.

Батьки загноблені страждають і мовчать,
Здають, здаються... Смокчуть пирососи...
Все тягнуть із народу душі.
Та забере і їх, не дождатъ, а скоро...
Від старості немає ліків...
Як не грабуй і не гребі добра.

Болить, болить зневірена душа...
Чому – не знаю? Знаю!
Ні, не тому, що я її кохаю...
Ой! Україно!
Гноблена, плоха і тиха...
Ні, не тому!
Романтики хренові!
Надієтесь на москалів поклони,
Молилися! Гарантам все прощать!
Радієте! О мирна благодать...
Отак! І дякуете Богу!
Нашому народику – народу!
Продажному –
із обцака пакетики несли, раділи,
Шматок гнилої проковтнули.
Не подавились?
В комісіях вже звикли махлювати,
Із фракції у фракцію тікати!
Посади та погони покупили.
Суди, «шістьорки», прокурори...
Смотрящих повиводили на лови!
Не повезло? Халява, братці, в мишоловці!
Сховалися, мов привиди...
Народ заліз в лайно.
Хто не мовчав, тих вибили давно,
Ще при братах...
Сидіть та голову низесенько нагніть...
Обдурені, у злиднях і мовчіть!
Деруть три шкури, аж рипить!
Аби лиш сіллю нас не посипали!
Еліта нації – бомонд, падлюки!
Облизують пороги на фуршетах,
Гидоту виливають у куплетах!
Поплічники, прислужники, службовці,

Плішиві, бриті... щетина сало прикрива!
Хазяйське сало... царедворці!
Та вийшла, вийшла Божа рать!
Не всі птахи у вирій полетять!

6.

Учора десять – завтра сорок п'ять
Мільйонів душ в царині Перемоги
Гуртується Провідникова рать
В колони піднімає на дороги
Манкурта куля забира життя!
Синильна кислота не змила Волю!
В ім'я дітей, щасливого буття
Чужому не завидували горю...
Мазепинці, петлюрівці... отці
Йдуть тисячі і тисяч тисячами!
І Калнишевських Соловки конали,
Та фарисеї правду відлучали,
Прийнявши тихо владу сатани!
Тесали палі рідні королі.
Царі-псарі в кайдани душі нам клепали!
Спасителі червоні – теж брати –
Сибіри нашими кістками устеляли.
А серцю вольної душі так хочеться!
І Волі нашій стороні,
У нашій хаті ми хазяйнували!
Самі дітей ростили і жили... Та ні!
Здали манкурти власні і тепер,
Попхалися наверх у президенти!
Один сує посмертне каяття,
Другий Указом відбира посмертне...
Декалог влада, жаль, не сповіда!
Лиш молодість сповідує завіти,
Ідея й віра в добре майбуття
Провідника високої Просвіти!
Ні грозьби, ні тротуари, ані смерть
Могутню силу Сина не здолали!
Великий Лицар вибрав вірну путь!
Гримлять майдани – України Слава!

7.

Спасіння Боже в плинності буття!
А майбуття з косою вигляда!
На політичних привидів чи трупів.
І не сприснеш... Хай пам'ятники тулять,
Онуки гріх їх не замолять!
Ой, важко буде за дідів страждать,
Що заварили, будуть там сьорбать!

* * *

Покайтеся, злодії-прощелиги!
І не беріть ціпок, гирлигу,
Хреста не треба на плече хватать,
Не на Голготу!
Тітушок марно підкуплять,
Людей вбивати за гроші...
Вінки дубові на тернові не змінили,
Не одягли вериги... олігархи...
А сльози в храми нащо мурували?
Нещасних земляків!
Не замолить, не освятить прокльони,
На тому віддадуть, не зарахують...
У рай білетів Бог не продає!
Покайтеся, спасителі провладні
І земляки змоскалені продажні!
Покайтеся, псевдопатріоти
І не точіть обрізи для голоти!
Покайтеся!
Вони мене не чують!
Історія не зможе нас навчати!
Хто нагрішив... на брата... воювать...
Покайтеся!
Господь один над нами!
Що за держава? Рідний дім!
Ти ворог, як співаєш Гімн!
Якщо кричиш «Вкраїні Слава!» –
Жде куля та підсудна лава!
Антинародну операцію планує
Колишне КГБ...

«Орлани», «беркути» та «соколи»
Рвуть Прометея за святе!
Покайтеся! Всі на коліна!
Моліть... Моліть... Моліть...
Просіть у Бога! Бог простить!
І віри нездоланна, непоборна сила
Крізь буревії прокладає шлях.
На місці привидів вже Лицарі стоять!
Хоч не одна палала нехвороща,
А батьківська земля життя дорожча.

2013-2014

Земля моя

Земля моя!
Низький пошле уклін...
Степів уклін мені шепоче вітер...
Хрестами розміжаних ярів
Тополі край дороги схилять віти!

Земля моя!
Співоче джерело...
У ньому сльози збилися у струмочок.
Жагу душі тихенько залило,
Лунає пісні чарівний дзвіночок!

Земля моя!
Мені зжене віки,
Табун століть збивається у вічність,
Піснями ошасливлені степи,
В них пророста весняних квітів ніжність!

І понесе віків!
Табун через роки...
Підкови щастя падають в дорозі,
А десь лежить засніжене село,
Чекає доля сина на порозі.....

2015

Народна війна

Ревуче серце України
Пора Великого Дніпра!
Душа Хмельницького Богдана!
Душа святого Кобзаря!

Ми поєдналися в Руїні
Сплелися в сніп – одна сім'я!
І Слава Богу – ми єдині!
Горить під ворогом земля!

Ми поєдналися в руїні!
Сплелися Воля, Дух і Гнів!
Ревуче серце України!
Тепер кипить в серцях синів!

Із нами правда, ми повстали!
Від лікаря до жнивдаря!
Ведмежі кігті тіло рвали,
Твердіше криці в нас Душа!

Тремти, загарбник! Годі, годі!
Пощади, найманець, не жди!
Свободу вольному народу!
Ми зброю в руки теж взяли!

І заберуть нещастя пранці!
І згине прощелига-кат!
У нас засяє сонце вранці
Грозою змие посіпак!

А на пожарищі травичка...
Зелена молодь підроста...
Вкраїні Слава – лине громом!
Героям Слава – йде луна!

2018

Рідний степ

Широкий степ! А на степу могила!
Життя присіло журиться на ній...
Чи може полишає тихо сила,
Січе у вічі жаром суховій!
Чи застряє ціпок в багно тривоги,
А жадоба та розорила шлях.
Чи поваляли пастухи невтопні
На узбіччі доріг дороговказ.

Широкий степ! А на степу могила!
Життя присіло журиться на ній!
Та не засне в душі козацька сила,
Не зломить вітром душу горевій!

Несуть вітри роки в далеку вічність...
І тчуть хвилини стежку вікову.
Стоять дуби... щоб дати горю відсіч.
Ні! Суховіям в чорному степу!

Наш дуб життя тихенько підростає!
І жолуді ховає у ріллю.
Життя живе і щось воно та знає!
Що я ніяк без волі не знайду!

Летять роки в далеку синю вічність,
Летять роки у далеч вікову.
Стоять дуби, щоб горю дати відсіч,
Ні, горевію в рідному степу!

2019

Віктору Іванчику

По весні журавлі відімкнули ключами майбутнє,
Світлий ранок душі, по траві і босоніж ... на шлях.
Та життєві стежки розбігались на різні дороги,
Нам розбиті до ям, їм гладенький асфальтовий тракт!
Нам запечена літом, зітерта до пилу дорога
Ось зірвала мости і не йде ні вперед, ні назад!
І в дрімучому лісі, не здійнявши тривоги,
Нас вражина прямцем привела до засад!
Та ми рвали себе і гатили собою болото,
Не злічити доріг, заганяли коней до кінця...
Все хутчіш і хутчіш, за черговим крутим поворотом...
Наше щастя, надія, а для когось гірке каяття...
Нам для смерті причин називали аж надто багато!
Надто мало причин залишали нам жити в роках...
Половіли літа, щось не дуже врожайні хлібами!
Молотили ціпи наші душі на битих токах!
Весняні журавлі відімкнули ключами майбутнє!
Підкорились шляхи і дороги великих удач!
Ми прийшли не піти у минуле, а злетіли у вирій,
Де гусині ключі замикають по осені шлях!

2019

Золоті перевесла

Останній сніп!
Ой свято, чий не свято!
Для хлібороба радісна пора!
Дає у руки доля перевесла,
Мов золоті, а візьмеш – кропива!

Останній сніп!
Хліба ще половіли...
У степ пішов... йде в далі вікові!
Вертайся друже, сядемо за столик,
Гомонимо, тихенько... до зорі!

Останній сніп!
Ой свято, чий не свято!
Дає нам доля перевесла золоті!
У мозолисті працьовиті руки...
Снопи добра в'язали трударі!

Останній сніп!
Священні перевесла...
Закінчена земна імлиста путь!
Та вигляда життєва нива сина!
Снопи добра – полукіпками ждуть!

2020

Вічність

Природа знає вічності закони,
Все не природне зітре нанівець...
Нас самознищення схороне,
Не допоможе золотий вінець!

Мудрість йде попереду віків,
Життя зустріло... Що вже заморилось?
Відстали... Відстаєш тай постоли підбило,
Сідай на узбіч та погомоним.

Що бачать не людину, а рублі...
Біжать за славою і славою торгують,
Купують успіх і звання чужі,
Затопчуть правди істини посіви.

Та зійде все і в дітях і в казках,
Кутю на правді син наварить зуміє,
Нащадків наших буде годувать
Душа... щаслива про прийдешне мріє!

З усіх боків стадами нетрі йдуть!
Сусідські гниди, злидні лізуть... лізуть...
Копійкою манять душать, б'ють
Ярмо онук не понесе... радіє!

Дитя чуже ягнятко не пасе!
Як наймит... на степу росте!
Хоч і воістину мале...
Та волю виборе і щастя забере,
І подарує для усього світу!

2022

Всеславна Україна

Я пацифіст!
Я ненавиджу війни!
За мир щодень, я Господа молю!
Та в нашій хаті чорне горе...
Тварюка топче рідну сторону.
Моя земля дітей, дітей хороне,
Ручай сльозами нам несе весну.
Вражина люта, хижа, стоголова...
Багатонога топче... по-душі...
На страх надіялась, колаборанти, клони...
Діждались ями прахом прах зотлів.
Хоч відростає гідра, лізе, рине!
Руба козацька богатир-рука,
Стіною стали діти України,
А смерть та біль нам гарту добавля!
Б'є наша криця і вражина гине!
Відмиває дощ загарбника лайно,
Розквітне липа... кетяги калини...
Окраса буде, а в землі зерно!
Я вірю й вірую! Я прикладаю силу...
В душі співаю праведні пісні,
І прийде день Всеславна Україна!
Постане світу в неземній красі!

2023

ЗМІСТ

З позицій світла й добра	5
Мамин щоденник	8
Веселий хутір	8
Рідна земля	9
Ріднокрай	10
«Туманом поле оповите...»	11
«Теплі промені сонця весну розбудили сонливу...»	11
Весна	12
Горевій	14
Вождь	23
Осінь	24
Палачі в героях	25
Триптих історії	26
Дочці	28
93-й	29
«Читаю і плачу... О сльози мої...»	30
Перелицьованим... ..	32
Ранок.....	33
Хатнище в Рашівці	34
Рушник	35
Побратимам	36
Семену Антонцю.....	37
Слово батька	38
Любов.....	39
Вереміякам	40
«Любові море – це краплина...»	41
«На порозі весна...»	41
Звертання у віки	42

За Україну	43
Народе мій!	44
«Подніпровські села...»	45
«Тікай, осо, з цієї вже оселі...»	46
Глас батюшки	47
Товаришу	49
Обрали виборних...	50
Кохання	52
«Тебе в тобі, мов тисячі, живе.»	53
«Все біля тебе думкою в'юся...»	53
«В твоїх очах весела далечінь!..»	53
«У бажаннях тисяч віків...»	54
«Люблячи любитиму...»	54
«Тисячі зір, зірок...»	55
«Єдиній любові, до горя, до болю...»	55
Ікона	56
Сон	57
Коханій	58
Квіточка	59
«Зима в весну вливається струмком...»	60
Моя любов	61
Ластівка	62
«Кохана, спи!..»	63
«Весна щось, кажуть, шепче...»	64
«Тисячі тисяч тюльпанів»	65
Травневий дощ	66
«Весняному коханняю засилаю вірші...»	67
Мамина хатина	68
Травень	69
Великдень	70
Рідне селище	71
Ще не вмерла...	72
Полтава	74
Українська ніч	75
Пивиха	76
Другу	77
Весняна пісня	78
«Гоголь шукав... »	79
«На вибори... бажаючи по правді всім добра...»	80
Зустріч	81
Ранок у Зінькові	82
Веснянка	83
Поляни надій	85

«І не знаю з якого дива...».....	90
Тарасові стежки	91
Осінь любові	105
«Запахне хлібом нива золота...»	105
Спогади	106
«У весну забіжу на хвилину...»	107
«Осіній дощ – волами...»	107
Заметіль	108
«Красивої рими не вчились...»	109
Рідне село	110
Мої надії	111
«Чи вересень у літі загуляв...»	117
Знову осінь	118
«Не дав нам час знайти свою зорю...»	118
«Роки минають і тануть літа...»	119
«Осінь у вікні золотом кружляє...»	119
«Хай не зве, і ніхто...»	120
«Осінь край лісу...»	121
«Осінь кружляє вальс...»	121
«Веселі ранки – ні, не по весні...»	122
«Восени на пошуки вересень іде...»	122
«Осінь жаром золотиться...»	123
«Туман заснув...»	123
«Як скучаю за тобою, квітко!..»	124
«Нащо писать вірші, коли кохання поруч?..».....	124
Поетам	125
Степ	129
Сорочинський ярмарок	130
День Соборності	132
Лісова зрада	133
Лицарі-добровольці	139
Земля моя	147
Народна війна	148
Рідний степ	149
Віктору Іванчику	150
Золоті перевесла	151
Вічність	152
Всеславна Україна	153

Літературно-художнє видання

Шарий Григорій Іванович

ГАРТ

Вибрані твори

Коректура Савельєва Н.

Комп'ютерне верстання Кіреєва Л.

Підписано до друку 23.08.2022 р.

Формат паперу 60x84/16.

Папір офсетний. Друк офсетний.

Ум. друк. арк. 13,0. Тираж 100 пр. Зам. № 18583.

Видавець і виготовлювач ТОВ «АСМІ».

36011, м. Полтава, вул. В. Міщенко, 2.

Тел.: (0532) 60-76-50.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
серія ДК №4420 від 16.10.2012 р.

